

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

на

II-то обикновено Народно Събрание.

LIV ЗАСЪДАНЕ, НЕДѢЛЯ, 1 ЮНИЙ 1880 ГОД.

(Начало 9 часа и 30 минути преди пладнѣ, подъ председателството на Славейкова.)

Предсѣдатель: (Звъни). Призовавамъ вниманието на депутатитѣ върху четението на списъкътъ.

Секр. Каролевъ: (Чете списъкътъ на депутатитѣ).

Вчера отсъствуваха: Ик. П. Тодоръ, Митр. Мелетий, Цеко Петковъ, Тр. Ивановъ, Тодоръ Балабановъ, даскалъ Тодоръ, Герги Кирковъ, Д-ръ Антоновъ, Н. Стойчевъ, Хасанъ Ахмедовъ, Митр. Григорий, Начовичъ, Ат. Костовъ, Костаки Буюкчюглу и В. Поповичъ.

Предсѣдатель: Отъ 172 души 43 липевать, 33 сж касирани и недошли, всички 76; присъствувать 96, има вишегласие и засѣданието се открива. Моля Г-на докладчика да започне дневния редъ.

Докл. Савва Илиевъ: (Чете):

Отдѣление по телеграфитѣ и пощитѣ

Главно управление.

1. Главенъ управитель:

Споредъ проектъ	6000 фр. „
„ комисията	6000 фр. „

Мин. Тишевъ: Още въ времето на Руското управление бѣше проектирано съединението на пощитѣ и телеграфитѣ. Министерството сега намѣри за добръ, да се съединятъ и да бждатъ общи станциитѣ на телеграфитѣ и пощитѣ, а управительтъ имъ да бжде единъ.

Стамболовъ: Въ комисията имаше едно особено мнѣние съ вишегласие, че понеже се съеди-

няватъ пощитѣ и телеграфитѣ, трѣба управительтъ имъ да бжде нѣкой специалистъ чловѣкъ. За това на комисията се видѣли 6000 фр. малко, като и личний съставъ на това отдѣление ще бжде голѣмъ и работата ще бжде двойна. Това управление въ други мѣста съставлява особено министерство, както на пр. въ Румелия. Тоя чловѣкъ трѣба да бжде специалистъ и чудно ми се види какъ е поставено за него 6000 фр. Азъ съмъ на мнѣние, че трѣба да му се дава най-малко толкова, колкото на единъ главенъ секретаръ.

Св. Радевъ: Съгласенъ съмъ съ мнѣнието на Г-на Стамболова, защото се удвоява работата на телеграфний управитель. Като се съединяватъ пощитѣ съ телеграфитѣ, трѣба да се уголѣми и платата на управительтъ. Като ще има по голѣма работа, трѣба да му се плати повече.

Мин. Цанковъ: Ние трѣба да внимаваме. Тука и телеграфитѣ, и пощитѣ се съединяватъ въ едно, и трѣба на управительтъ да се даде плата ако не по голѣма отъ колкото на главенъ секретаръ, то не и помалка. Това не е малка работа. (Гласове: съгласни.)

Велко Костовъ: Понеже предговорившиятъ Г-да казаха, че ще има двойна работа, то ние сме съгласни да бжде така, както стои въ проектътъ.

Т. Станчовъ: Азъ не съмъ противенъ да му се увеличи заплатата, като се съединяватъ пощитѣ

и телеграфитѣ; но менѣ се чини, че има още двѣ лица при управителѣ, които получаватъ по 12000 фр.; за това незнай какъ стои работата. Той е управителъ и се иска да се увеличи заплатата; но освѣнтъ това пакъ да има при себе си още двѣ лица по 12000 фр.; азъ незнай до колко е право това.

Мин. Цанковъ: Въ другитѣ държави за пощитѣ и телеграфитѣ има особенни министерства; защото за да управлява единъ челоуѣкъ телеграфитѣ и пощитѣ, трѣба да мисли и за напредъка имъ. Той нѣма да пише писма, но той ще да управлява. А дѣто се каза, че имало особенни инспектори, тѣ сж за техниката; и трѣба да знаемъ, че друго нѣщо е управителъ, а друго нѣщо е техникъ. За това моля Нар. Събрание да земе въ внимание, че трѣба да да се тури на това мѣсто челоуѣкъ, който да разбира и който да може да мисли.

Стамболовъ: До сега нач. на пощитѣ е получавалъ 6000 фр. и началникътъ на телеграфитѣ 6000 фр. всичко 12000 фр. Сега като ще върши и двѣтѣ работи единъ челоуѣкъ, то трѣба да му се прибави баремъ още 1000 фр. За това мисля да му се опредѣли 7000 фр.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание да се плаща на нач. на телеграфитѣ и пощитѣ споредъ проектътъ и комисията 6000 фр. (Неприема). Тогавъ остава споредъ второто предложение 7000 фр.

Докладчикъ: Дватама съвѣтници по 12000 фр.

Мин. Цанковъ: Защото не се намиратъ лица, които да могатъ да наредятъ на добръ редъ пощитѣ и телеграфитѣ, то бившето министерство е повикало отъ Франция двама: единъ за пощитѣ, а другъ за телеграфитѣ. Тѣ сж съ контрактъ по 12000 фр. въ годината, по 3000 прогонни и по 2000 фр. за квартира. Контрактътъ е за двѣ години.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание заплатата на двамата съвѣтници да бжде споредъ както е опредѣлена въ контрактътъ т. е. по 12000 фр. (Приема се).

Докладчикъ: (Чете).

Единъ секретаръ . . . 4000 фр. (Приема се)
 „ Подсекретаръ . . . 3000 „ (Приема се)
 „ Ревизоръ . . . 4000 „ (Приема се)
 Двама помощници по . . . 2400 „ (Приема се)
 Единъ бухгалтеръ споредъ проектътъ 4000 фр.
 „ Комисията 3600 фр.

(Приема се 3600 фр.)

Единъ помощникъ споредъ проектътъ 3000 фр.
 „ комисията 2400 „

(Приема се 2400 фр.)

Единъ контролеръ . . . 3000 фр. (Приема се)
 „ Помощникъ на контр. 2400 фр. (Приема се)
 Единъ старший техникъ . 4000 фр. (Приема се)
 Двама младши „ 3000 фр.

Единъ гласъ: Менѣ се чини, че тая плата е голѣма и предлагамъ по 2400 фр.

Мин. Тишевъ: Тѣ сж хора, които трѣба 7 или 8 години да сж стояли въ висше училище. Азъ незнай да ли ще доде нѣкой за 2400 фр. понеже сж иностранци, като нѣмами такива въ България.

Мин. Цанковъ: Азъ като министръ немога да разбера работата на единъ техникъ, но негова милостъ, който това каза ни малко не разбира и става и хортува за него. За единъ техникъ какъ може да се предлага такава една плата? За едно нѣщо, което твърдѣ малко разбирами да ставами и да хортувами, че било много, това не е умѣстно.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание, щото платата на двамата младши техници да бжде по 3000 фр.? (Приема се).

Докл. Анневъ:

Единъ надзирателъ на склада . . 1200 фр. (Приема се.)
 „ регистраторъ 2400 „ (Приема се.)
 „ Старший писецъ 1800 „ (Приема се.)
 „ Архиваръ 1800 „ (Приема се.)
 3. Младши писци по 1500 „ (Приема се.)
 1. Раздавачъ 600 „ (Приема се.)
 1. Стражаръ при склада . . . 600 „ (Приема се.)

Началници на станциитѣ.

Тѣ сж раздѣлени на 5 разряда: Двама първокласни началници въ София и Русчукъ споредъ проекта и комисията по . . . 3600 фр. (Приема се.)

Св. Радевъ: Азъ искахъ да забѣлѣжжъ, че тазъ заплата е твърдѣ малка.

Мин. Тишевъ: До сега получаваха по 3400 фр. работата е, че ще бждатъ управители и на пощенскитѣ и на телеграфнитѣ станции, въ които ще има особенни чиновници за телеграфа и особенни за пощата. Началниците само ще нагѣждатъ работата.

Докладчикъ:

Двама началници отъ вторий классъ въ Варна и Плъвенъ по 3000 фр. (Приема се.)
 7 третокласни началници по 2640 фр. (Приема се.)
 9 четворткласни нач. по 2000 фр. (Приема се.)
 13. петокласни 1500 фр. (Приема се.)

Телеграфисти.

Тѣ сж раздѣлени на 4 класса; 5 първокласни, отъ които 2 въ София, 2 въ Русе и 1 въ Варна.

Споредъ проектътъ и комисията по 1800 фр.

Тишевъ; Чиновниците на телеграфитѣ се опредѣляватъ споредъ машинитѣ, които сж въ станциитѣ. Има градове, които въ едно отношение стоятъ по-низко, а други по-високо. Тази е единствената причина, за която телеграфиститѣ сж раздѣлени на нѣколко классове. Освѣнтъ това има станции, въ които се работи по 24 часа, а въ други само по 16 часа. По числото на машинитѣ и по работата се опредѣлява платата и числото на служащитѣ.

Предсѣдателъ: За 5 души телеграфисти отъ 1 кл. приема ли Нар. Събрание да имъ се плаща по 1800 фр. (Приема се.)

Докл. С. Илиевъ: 28 телеграфисти отъ II кл. по 1440 фр.

Т. Станчовъ: Работата на телеграфиститѣ заслужва, да се проговорятъ нѣколко думи. Трѣба да си помислимъ единъ телеграфистъ какви познания трѣба да има, за да може да земе тая служба. Отъ друга страна телеграфиститѣ сж длѣжни да дежурятъ по 24 часа и по цѣли нощи да пазятъ при машинитѣ, и азъ срѣщамъ лица, които сж се повредили отъ това. Въ 4 разрядъ получаватъ по 15 рубли, съ които трѣба да се хранятъ, обличатъ, перятъ, грѣятъ и квартира да плащатъ. Помислете си Г-да, въ какво положение се намиратъ тѣ. Отъ друга страна чухъ, че оставките имъ се неприятели отъ Директора, и тѣй на сила и противозаконно имъ се губи времето и безмилостно имъ се съсипва здравието за да служатъ даромъ на отечеството си. Азъ желая да се умножи платата на тѣзи хора, защото на единъ простъ писаръ се плаща по 1800 фр., а не телеграфистъ, който трѣба да знае французскій языкъ; има толкова голѣма отговорностъ на себе си; и който цѣла нощъ трѣба да дежури и да не спи, той да получава 15 рубли въ мѣсець. Това г-да е грѣхъ.

Каракашовъ: Азъ имамъ само да прибавя, че телеграфитѣ и поцитѣ сж душата на търговията, а глѣдамъ, че на тѣзи хора много малко се плаща, когато отъ друга страна искаме поцитѣ по-хубаво да бждѣтъ наредени. Лани приехми отъ Рахово до Руссе писма за 12 дена, когато отъ Европа и Лондонъ пристигатъ за 4 дена. За това платитѣ имъ сж твърдѣ малко и трѣба да се увеличатъ, за да се подбудятъ и да вършатъ редовно своята работа.

Мин. Тишевъ: Заплатитѣ си останаха сжщитѣ, както миналата година. Ония телеграфисти отъ 4-й разрядъ, които получаватъ по 15 рубли сж ученици, които слѣдъ като прослужатъ по два или три мѣсяци премѣстватъ се на други станции, дѣто получаватъ повече заплата. Прочее при всичко това азъ нѣмамъ нищо противъ увеличението на заплатитѣ имъ.

Тихчевъ: Ние искаме щото телеграфитѣ и поцитѣ да бждѣтъ добрѣ уредени; за това трѣба да насърдаваме чиновницитѣ. Това може да стане само съ улучшение на заплатитѣ имъ. На обыкновеннитѣ и най проститѣ писци плащамъ по 1200 фр., а на телеграфиститѣ, които цѣль денъ и цѣла нощъ работятъ — по 60 фр. Заради това ако е възможно азъ предлагамъ вмѣсто 4 разряда да станатъ само 2, отъ които на първий разрядъ да бжде по 1800 фр., а на вторий 1500 фр.

Наумовъ: Азъ мисля, че на 2-й разрядъ трѣба да бжде по 1600 фр.

Т. Станчовъ; Г-нъ Мин. спомена, че ако

единъ телеграфистъ служи на едно мѣсто два или три мѣсяци, покачвала му се платата. Но азъ знамъ единъ телеграфистъ, който е слугувалъ двѣ години и все си стои въ 4-й разрядъ и все си получава 15 рубли. И азъ имамъ единъ такъвъ на главата си, който неможе да се прехранва съ тия пари. За това предлагамъ да бждѣтъ два класса, но 2-й кл. да получаватъ по 1600 фр.

Предсѣдатель: Приема ли Нар. Събрание щото телеграфиститѣ отъ 2-й разр. да получаватъ по 1440 фр. (Не приема.) Тогава остая по 1600 фр.

Докладчикъ: 39 души отъ III кл. споредъ проектъ и споредъ комисията по 960 фр.

Т. Станчовъ: На тѣхъ азъ предлагамъ по 1300 фр. (Гласове: стига имъ по 1200 фр.) Каквото работятъ II разр. тѣй работятъ и тѣ сжщо и даже по много дежурятъ отъ старшитѣ, които оставятъ всичката работа на тѣхъ.

Предсѣдатель: За 39 души отъ III разрѣдъ приема ли Нар. Събрание да получаватъ по 960 фр. (Не приема.) Приема ли споредъ предложението на г-на Тодора Станчова да имъ се дава по 1300 фр. (Неприема.) Тогава остая по 1200 фр.

Докл. С. Илиевъ: 24 души отъ IV кл. споредъ проектъ и комисията по 720 фр.

Т. Станчовъ: Азъ предлагамъ за тѣхъ по 1000 фр.

Предсѣдатель: Приема ли Нар. Събрание 24 телеграфисти отъ IV разр. да получаватъ по 720 фр. (Неприема.) Тогава остая по 1000 фр.

Помощници на начал. на Ст.

3. Отъ I кл. по 2800 фр. (Приема се.)

3. " II " " 2400 " (Приема се.)

Приимачи на корреспооденцията.

3. Отъ I кл. по 1800 фр. (Приема се.)

8. " II " " 1440 " (Приема се.)

Сортировачи.

3. отъ I кл. по 960 фр. (Приема се.)

3. " II " " 720 " (Приема се.)

Пощалиони.

57 души по 1080 фр.

Наумовъ: Азъ предлагамъ по 1200 фр., защото това е трудно занятие.

Минко Радославовъ: трѣба да имъ се увеличи заплатата, защото тия хора ходятъ, зимѣ и лѣтъ, денѣ и нощѣ; и тая плата имъ е малко.

Предсѣдатель: 57 пощалиони, приема ли Нар. Събрание да имъ се плаща по 1080 фр. (Неприема.) Остая по 1200 фр.

Надзорници.

20 д. " I кл. по " 1440 фр. " (Приема се.)

18 " II кл. " 1080 фр. " (Приема се.)

Раздавачи.

7 души отъ I кл. по 600 фр.

Т. Станчовъ: Азъ мисля, че щомъ дойдѣтъ

писма или телеграмми, ако ще би и по срѣдъ нощъ раздавачитѣ ги носятъ по домоветѣ. За това, за да имамъ точни раздавачи, азъ мисля да имъ покачимъ заплатата съ 200 фр.

Грънчаровъ: Азъ предлагамъ на I кл. да бжде по 720 фр. а на II по 600 фр. На единъ разситникъ давамъ по 600 фр. за това на тѣхъ трѣба да бжде по 720 фр.

Предсѣдателъ: За 7 раздавачи отъ I кл. приема ли Нар. Събрание по 600 фр. (Не приема.) Остан второто предложение т. е. по 720 фр.

Докл. С. Илиевъ: (Чете:)

47 д. отъ II кл. по 480 фр.

Ер. Гешовъ: Като погледнемъ каква имъ е работата, тѣ немогатъ да живѣятъ съ 480 фр., за това предлагамъ да имъ се даде по 600 фр.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание платата на 47 раздавачи да бжде по 480 фр. (Не приема.) Тогава остан по 600 фр.

Докл. С. Илиевъ; (Чете:) За освѣтление, отопление и Канцелирски разноски на всичкитѣ станции:

За освѣтление . . .	13320 фр.	(Приема се.)
„ Отопление . . .	9300	„ „
„ Канц. разноски . .	5900	„ „
Всичко 28520 фр.		(Приема се.)

Св. Радевъ; Едно запитване до г-на М-ра. Ние имамъ пощи, които иматъ сношения почти съ всичкитѣ Европейски държави; но азъ виждамъ, че въ нашето Княжество има пощовиконтори и на други държави като въ Варна, Русчукъ, Видинъ и София. Именно въ България има Австроунгарска поща защо е това?

Мин. Цанковъ: Вие знаете, че въ турско време по-много държави имаха свои пощи въ Турция. Тѣй на пр. Россия, Франция, Англия и Австрия. Защото никаква гаранция нѣмаше въ турскитѣ пощи, по тая причина другитѣ държави бѣха принудени, да си устроятъ свои пощи, а въ сѣщото време земаха писма и на тукашнитѣ хора. Турскитѣ пощи наистина не бѣха сигурни. Тѣ ако да бѣха сигурни, Европейскитѣ държави не бѣха да харчатъ пари за свои пощи; но тѣ направиха това, за да иматъ нѣкаква сигурностъ. Напоследъкъ, когато турското правителство си поправи своитѣ пощи, тогава на много мѣста се дигнаха иностраннытѣ. Както знаете напредъ имаше Русска поща въ Търново и Русчукъ, а Австрийска въ Нишъ, която престана, а тѣй сѣщо и въ София, която и днесъ съществува и въ Цариградъ. Отъ нѣколко време Австрийското правителство ни е дало една нота, съ която казва, че иска да дигне своитѣ пощи отъ нашата държава. Сега има Австрийски пощенски контори въ София, Русчукъ, Ломъ и Варна; а напредъ имаше по-

край-Дунавскитѣ градове на редъ. Австрийското правителство казва, че ще дигне пощитѣ си, освѣтъ Варна и Русчукъ по иска сигуранции и редъ въ нашитѣ пощи. Въ Варна и Русчукъ ще бждатъ пощитѣ само за транзитни писма. Обаче и тѣзи двѣ контори ще бждатъ само за нѣколко време: и щомъ се види, че има сигуранция въ нашата поща за груповѣтѣ, и отъ тамъ щали да бждатъ дигнати. Ние сме сега въ преговори съ Австрийското правителство, и Министерскитѣ свѣтъ глѣда да направи една конвенция, съ която да се дигнатъ тия пощенски контори и отъ Варна и отъ Руссе. Колкото за Софийската и за другитѣ край-Дунавски Австрийски пощи, то тѣ ще се дигнатъ по скоро. Мин. свѣтъ ще се потруди да свърши това.

Свещ. Радевъ: Благодаря г-ну Министру за разясненията, които успокоиха свѣстѣта ми.

Докл. С. Илиевъ: (Чете:) За пивци, форми и Квитанционни книги 25000 фр.

Мин. Тишевъ: Миналата година сѣ се похарчили 25.000 фр. Телеграфни ленти отиватъ много.

Т. Станчовъ: Съгласенъ съмъ за квитанциитѣ, за формитѣ и за другитѣ работи, само има да забѣлжжъ нѣщо. Нашитѣ пощи колкото ги имамъ всички не вършатъ работа. Азъ мисля, че всичкитѣ трѣба да бждатъ такива, които да принасятъ полза на търговията. Напр. въ Балчикъ писма се приематъ, а пари и групове не се приематъ; тѣй сѣщо и въ Ловечъ пари и групове не се приематъ. Това е голѣма вреда на търговията, защото единъ човекъ отъ Ловечъ, за да испрати въ другъ градъ 100 фр. трѣба да ги прати съ особенъ човекъ. За това моля г-на Министра, да се отпуснатъ нѣкои сумми, за да можатъ и въ тѣзи градове да се приематъ пари и групове.

Мин. Тишевъ: За Ловечъ и за другитѣ градове, които сѣ по трактоветѣ на пощенскитѣ пѣтища, тамъ Министерството ще нареди това; но за другитѣ мѣста, дѣто има само чанти, за тамъ не се е още рѣшило, защото трѣба по добръ да се размисли, и по добри пѣтища да се устроятъ.

Каракашовъ: Отъ пощитѣ се не чака никаква печалба и тѣ иматъ всекога дефицитъ. Азъ забѣлжжихъ вѣче, че отъ Рахово до Русчукъ едно писмо отива за 12 дена, защото то отива отъ Рахово на Ломъ, отъ Ломъ въ София и отъ София въ Руссе. Защо не се занася въ Плевенъ, а отъ тамъ въ Русчукъ? Пощитѣ и телеграфитѣ г-да, сѣ душата на търговията.

Предсѣдателъ: Народното Събрание чу, че ще се зематъ мѣрки и че ще се обърне внимание на тѣзи забѣлжжии. Колкото се може, ще стане подобрене на пощенскитѣ хора. Сега остава предло-

жението на г-на Министра относително до общитѣ разноси, които се слѣдватъ за ивици и други нѣща. Приема ли Народното Събрание да се отпуснатъ за тѣхъ 25,000 фр.? (Приема се.)

Докл. С. Илиевъ: (Чете.) За обдържане на международний секретариатъ въ Бернъ 3850 фр.

Мин. Тишевъ: Княжеството влази въ съюзътъ на международната телеграфна конвенция. За това на Княжеството се пада да плати 3850 фр.; защото ако не се припознае тая сума, то не може да влѣзе въ съюза. Тѣзи пари сж за обдържане на международниятъ секретариатъ.

Предсѣдателъ: Приема ли Народ. Събрание да се отпусне за обдържане на международний секретариатъ въ Бернъ 3850 фр.? (Приема се.)

Докл. С. Илиевъ: (Чете.) Командировки 15,000 фр.

Мин. Тишевъ: Тѣ сж за ревизоритѣ и за всичкитѣ ревизии било по пошитѣ и телеграфитѣ, въ които би се случили нередовности. Тѣ сж само кредитѣ.

Предсѣд: Приема ли Народното Събрание кредитъ за командировки 15,000 фр.? (Приема се.)

Доклад. С. Илиевъ: (Чете.) Съдържание на пощата. Конна поща за носение пощата и пасажери 492,900 фр.

Мин. Тишевъ: Тѣ бѣха дадени на частни лица по губернии, но тая година се дадоха пошитѣ въ всичкото Княжество на едно лице и сж 200,000 по ефтини отъ лани.

Предсѣдателъ: За съдържание на конната поща приема ли Народното Събрание да се отпуснатъ 492,900 фр. споредъ контракта, заключенъ между търговцитѣ и Министерството? (Приема се.)

Докл. С. Илиевъ: Конна поща за носение само корреспонденция 28,800 фр.

Мин. Тишевъ: Тая поща се кара само съ коние тамъ, дѣто нѣма трактове и добри шосета. Тѣ сж съ контрактъ. Такива пощи сж напиримѣръ като за О.-Пазаръ, Самоковъ, Дубница и т. н. т.

Стамболовъ: Като се говори за контрактитѣ, понеже правителството печели отъ прогонни пари, има да кажа, че то трѣба да обязва контрактчиитѣ да иматъ по хубави кола за возение, защото до сега сж били такива таратайки, които обхтватъ челоуѣка.

Мин. Тишевъ: Той е направенъ контрактъ и за по хубави кола, но за тѣхъ ще се заплати по вече, и отъ сега нататѣкъ колата ще бѣдѣтъ по хубави и по скъпи.

Предсѣд: Приема ли Народното Събрание за съдържание на чантитѣ 28,800 фр. (Приема се.)

Доклад. С. Илиевъ: За съдържание на водната поща по Дунава и Черно море 15,000 фр.

Мин. Тишевъ: Пощата по Дунава върви по австрийскитѣ параходи, но когато ще влѣзнемъ въ съюзъ, както каза г-нъ Мин. на външнитѣ дѣла, тогава тая сума ще се унищожи.

Предсѣдателъ: Приема ли Народ. Събрание да се отпуснатъ за водната поща по Дунава и Черно море 15,000 фр.? (Приема се.)

Докл. С. Илиевъ: (Чете.) Съдържание за писари на 90 станции по пощенскитѣ трактове 34,560 фр.

Мин. Тишевъ: Тѣзи станции сж между градоветѣ по селата, дѣто се промѣняватъ конѣтѣ. Напредъ се плащаха отъ съдържателитѣ; но защото доходитѣ отъ пощата отиватъ въ правителството, то и тѣмъ трѣба да се плаща отъ страна на правителството, за да може да има контролъ. Такива станции ще бѣдѣтъ 90.

Предсѣдателъ: За съдържание на 90 писари по трактоветѣ приема ли Народното Събрание 34,560 фр. (Приема се.)

Доклад. С. Илиевъ: (Чете.) Съдържание на ревизоритѣ.

4 ревизора, за всичкитѣ 6720 франка. (Приема се.)

Наемъ и ремонтъ на телеграфнитѣ и пощенски станции 26,000 фр. (Приема се.)

Поправка на элементитѣ, мѣдъ, цинкъ и боя за апаратитѣ 3300 фр. (Приема се.)

Плата за депеши, които се провождатъ далечъ отъ телеграфнитѣ станции съ нарочни разсили 500 фр. (Приема се.)

Плата на заграничнитѣ телеграфни дирекции за международни депеши 38,500 фр.

Мин. Цанковъ: Телеграммитѣ, които се провождатъ отъ тука за Европа, плащатъ се тука, но всичкитѣ пари не оставатъ на Княжеството, а само една извѣстна частъ, която ни се пада; другитѣ пари отиватъ на съседнитѣ държави. Паритѣ, които трѣба да се дадѣтъ на другитѣ държави, сж пресмѣтнати горѣ доло до 38,500 фр. Тѣй сжщо за телеграммитѣ, които дохождатъ отъ Европа въ България, тамъ приематъ паритѣ и своята частъ задържатъ, а колкото се пада на България, пращатъ го. Това пакъ влѣза въ доходѣ.

Предсѣдателъ: Приема ли Народ. Събрание да се отпуснатъ за международнитѣ телеграми 38,500 фр.? (приема се.)

Докл. С. Илиевъ: Ремонтъ или поправка на телеграфнитѣ линии 50,000 фр. (приема се.)

Направа на нови телеграфни линии: Радомиръ-Търнъ, Берковица-Враца и Берковица-Ломъ 43,400 фр. (приема се.)

За купуване кожени торби и други потрѣбности за пощата 12,000 фр. (приема се.)

Когато се разискваше бюджетът за пощите и телеграфите стана дума, че доходите на някои телеграфни станции не отговаряли на разходите, а особено телеграфната станция във Дръново, дѣто доходите не могли да покриват разноските. Вишегласието на комисията клоняше, щото такива станции да не съществуватъ.

Сега идатъ на редъ:

(Чете.) Каси за пощенското отдѣление 5000 франка.

Единъ гласъ: Тука като се занасятъ групове на пощата, трѣба да занася чело̀вѣкъ и во̀сѣкъ и връ̀вѣ. Ако е възможно да се земе това въ внимание и да се направи, щото на пощата да има всичко, за да не се връщатъ търговците отъ пощата на пазаря, да трѣсятъ такива нѣща, защото това е една голѣма спѣнка.

Мин. Тишевъ: Това нѣщо може да се земе въ внимание, за да се направи улеснение на търговците, но разумѣва се, че ще се заплаща за това една опредѣлена плата.

Предсѣдателъ: Приема ли Народ. Събрание за каси на пощенските станции 5000 фр.? (приема се.)

Докл. С. Илиевъ: (Чете.) Ресорни кола за пренасяние корресонденцията отъ пристанищата до станциите на желѣзницата въ Варна и въ Русчукъ 4000 фр. (приема се.)

Мин. Тишевъ: До сега тия писма се пренасяха съ обикновенни кола. Но много пѣти се е случвало, че съ тѣхъ се счупватъ печатите, които европейските пощи строго пазятъ да останатъ не нарушени. За това между другите улущения се направи и това, за да бѣдѣтъ тѣзи кола ресорни за прекарване корресонденцията отъ параходните станции до желѣзницата и обратно. Възможно е, да не идатъ всичките 4000 фр., но тѣ ще се харчатъ съ оправдателен документъ.

Докл. С. Илиевъ: (Чете.) Възнаграждение за изгубени писма и групове 20,000 фр.

Мин. Тишевъ: Ако би нѣкое усигорено писмо да се загуби, то пощата е задължена да плати за него. Именно за това се предвижда този кредитъ. Миналата година не се е плащало нищо.

Симидовъ: Азъ мисля, че ако се загуби писмо или групъ, то който го е приемалъ и не внимавалъ, той трѣба да отговаря.

Мин. Тишевъ: Пощата трѣба да плати, защото ако се намѣри виновний, то парите отъ него ще влезѣтъ като доходъ; или може да се случи, че не може да се намѣри, който е виновенъ.

Стамболовъ: Може да се обере пощата и парите пропадатъ, кой ще ги плати? Какъ самата поща.

Предсѣд.: Приема ли Народното Събрание да се отпусне кредитъ за възнаграждение за изгубени писма и групове 20,000 фр.? (приема се.)

Доклад. С. Илиевъ: Непредвидени разноси по пощенската частъ 50,000 фр.

Мин. Тишевъ: Тия пари сѣ кредитъ въ разположение на Министерството за откриване на нови пощенски станции. За сега се предвиждатъ само двѣ, но съ време може да се покаже нужда и въ други мѣста. Сега именно трѣба да се отвори пощенска станция въ Вакаретъ, дѣто ще се приема пощата отъ Румелия и Цариградъ, и друга въ Габрово или Шипка. И тѣзи пари сѣ кредитъ; колкото артисатъ, ще си останатъ въ хазната.

Предсѣдателъ: Приема ли Народ. Събрание да се отпусне кредитъ за усъвършенствование на пощата 50000 фр.? (приема се.)

Докл. С. Илиевъ: Комисията като разглѣждаше телеграфните станции, а именно Дръновската и др. нѣкои, на които доходите не могатъ да покриватъ разноските, тя намѣри за добръ, щото тѣзи станции да се не обдържаватъ отъ правителството, защото тѣхното издържане прави само излишни расходи за държавата.

Тодоровъ: Желателно е да се знае, кои сѣ тѣзи станции; защото колкото за Дръновската, тя е гарантирана отъ тамошните граждани, които сѣ гарантирали недостающата частъ за разходите. Сѣщо и Раховската е гарантирана, както се научихъ отъ населението; но тя е имала и доходи всеки мѣсець отъ 100—200 фр. и по вече.

Савва Ивановъ: Дръновската станция е осигурена отъ тамошните търговци, които сѣ готови сами да я платятъ.

Стамболовъ: Това трѣба да знае г-нѣ Министръ на вътрѣшните дѣла: да ли сѣ осигурени казанните станции или не? Раховската виждами, че дава доходъ, но колкото за Дръновската, азъ знамъ, че тя има въ мѣсеца по двѣ или по три депешни. За това нѣма нужда да има тамъ станция, защото това сѣ излишни расходи. Толкова депешни и сѣ курриеръ могатъ да се проваждатъ.

Мин. Тишевъ: Азъ не съмъ чувалъ до сега, че имало нѣкаква гаранция, а само знамъ, че сѣ общали да даватъ помѣщения. Колкото за доходите, то Раховската може да посрѣщне разноските си и има и печалба отъ нея; но Дръновската е по слаба и тя не може да покрие разноските си. Тия цифри се виждатъ въ доходите отъ телеграфите и пощите.

Наумовъ: Въ идущата сессия Народ. Събрание може да рѣши да се затворятъ, ако търговците не помагатъ за поддържанieto на тѣзи станции.

Анневъ: Отъ Дръново има прошение до г-на

Министра на вътрѣшнитѣ дѣла съ 120 подписа, въ което се казва, че гражданитѣ гарантиратъ за станцията.

Председателъ: Този въпросъ се прекъсва вече.

Докл. С. Илиевъ: (Чете.) Отдѣление по медицинската частъ. Медицинский съвѣтъ. Единъ председателъ, споредъ проектъ 9000 фр., споредъ комисията 7000 фр.

Анневъ: Бюджетарната комисия отъ начало бѣше на мнѣние, да се унищожи съвѣтъ медицинский съвѣтъ, защото си нѣма мѣстото. Освѣтъ това положително знаеъ, че въ нѣкоя друга държава не съществува единъ медицинский съвѣтъ въ този смисълъ на думата, както у насъ. Положително знаеъ, че въ всичкитѣ държави има въ Министерствата на вътрѣшнитѣ дѣла по единъ референтъ, който е въ непрестанна кореспонденция съ всичкитѣ окръжни доктори, които сж длъжни да рапортиратъ за здравето на населението. За това нѣкои отъ насъ мислятъ, че е луксусъ да съществува единъ такъв медицинский съвѣтъ. Ако има епидемическа болестъ, тогава тоже медицинский референтъ може да свика медицинский съвѣтъ, съ който се съвѣтва, какви мѣрки да се зематъ, за да се предвари распространението на епидемията. Следователно азъ предлагамъ да се унищожи медицинский съвѣтъ и да се намѣсти при Министерството на вътрѣшнитѣ дѣла единъ референтъ и единъ помощникъ.

Мин. Тишевъ: Министерството на вътрѣшнитѣ дѣла е мислило да преобразува медицинский съвѣтъ, но това трѣба да стане съ единъ проектъ, който трѣба да се разгледва отъ Народното Собрание и утвърди отъ Н. Височество. За това азъ оставихъ всичката медицинската частъ въ Княжество-то, както си е била до сега.

Стамболовъ: Въ комисията всички се съгласихми съ исклучение на г-на Аннева, че медицинский съвѣтъ трѣба да съществува и за напредъ, по тая проста причина, че ако би да не съществува, то ще имами лѣкари отъ вѣтъ безъ да сж испитани. Медицинский съвѣтъ е потребенъ, защото иначе трѣба да има особенъ началникъ на отдѣление съ нѣколко писци. Може на пр. да се появи епидемическа болестъ, и тогава трѣба да се зематъ мѣрки. Освѣтъ това дохождатъ доктори отъ вѣтъ, на които трѣба да се преглѣждатъ дипломитѣ. Трѣба на всѣкий докторъ да се преглѣжда, да ли е свършилъ медицинскитѣ науки, иначе пращатъ го да мори хората. При медицинский съвѣтъ съществува и сѣдебна медицина, за това безъ това нѣщо не можемъ да бждемъ.

Анневъ: Азъ не съмъ противенъ, че трѣба да има медицинский съвѣтъ; трѣба да има, но не

такъвъ, какъвто е сега; трѣба да има единъ върховенъ докторъ, който да преглѣжда дипломитѣ на ония доктори, които желаятъ да постѣпятъ въ практика въ България. Азъ не знаеъ, да ли въ цѣла Европа има още единъ такъв медицинский съвѣтъ. Ние трѣба да харчимъ толкова, колкото ни достигатъ средствата.

Председателъ: Имате ли законопроектъ да предложите?

Анневъ: Разбира се, въ бѣдщата сесия и то може да стане.

Т. Станчовъ: Азъ мисля, че председателътъ на този съвѣтъ е тука между насъ. Зарадъ туй той може да ни каже, съ какво се занимава този съвѣтъ.

Мин. Цанковъ: Не дѣйте мисли, че медицинский съвѣтъ у насъ е както трѣба да бжде; но трѣба да стане единъ законъ за него. За сега най добръ ще бжде, да питамъ Министра на вътрѣшнитѣ дѣла, да ни каже, каква сума трѣба за болницитѣ, докторитѣ, за медицинский съвѣтъ, и да ги потвърдимъ до идущата сесия, когато ще стане законъ по медицинската частъ.

Д-ръ Молловъ: Законътъ, за който се говори, е вѣче изработенъ, но нито Министрътъ имаше време да го разгледа, нито Народното Собрание ще може да го разгледа. Колкото за думитѣ на г-на Аннева, има да кажа, че медицинский съвѣтъ не е играчка, и не може да се състави отъ какви да било хора; защото той ще има работа съ доктори, които дохождатъ отъ цѣла Европа. Азъ питамъ, че ако да нѣмаше медицинский съвѣтъ, кой ще имъ позволи да се занимаватъ съ практика? Тогава съ нашето Княжество ще стане както въ турско време, когато докторитѣ не сж давали никаква полза на населението; и сега не можемъ да кажемъ, че нашитѣ доктори сж добри, но ползата ще стане всичко а изведнажъ нищо не дохожда. Ако е имако нѣкъдѣ лоши доктори и хората сж се оплакали отъ тѣхъ, то се е земало въ внимание, но нѣма хора да се замѣстятъ. Ако стане нѣкъдѣ епидемия, пакъ медицинский съвѣтъ трѣба да бди по цѣлото Княжество. До дѣто не се направи висше медицинско училище въ България, безъ медицинский съвѣтъ не може. Но това остава на обстоятелствата. Ако искаме да съставимъ медицинский съвѣтъ отъ доктори, които си вършатъ и други работи, тогава не е възможно да се състави. За друго едно нѣщо, дѣто каза г-нъ Анневъ, че мед. съвѣтъ билъ луксусъ, има да кажа, че мед. съвѣтъ стои 23,000 фр. и въ това число влиза всичко. Той има подъ управлението си до 30 болници, всичкитѣ градски и окръжни доктори и до 60—70 писари. Има аптеки, които има да се надзираватъ, по каква цѣна продаватъ цѣроветѣ. Такива аптеки

въ Княжеството имами 45. Кой ще управлява всичко това? И ако е въпросът за препиране по медицинската част, за отрови и т. н. т., кой ще ги разрѣши?

Тодоровъ: Напълно съмъ съгласенъ, че е необходимо нѣщо да съществува медицински съвѣтъ, защото е върховенъ надзоръ по санитарната част на Княжеството; надзирава докторитѣ, епидемиитѣ и т. н. т. Това се признава. Но ще обърна вниманието на мед. съвѣтъ, да бѣде по внимателенъ по изпълнението на службата си; защото има складове отъ „Красний Кръстъ“ въ Шуменъ и др. мѣста, които стоятъ тѣй, а болницитѣ купуватъ отъ друга дѣ такива нѣща. Тѣзи складове трѣба да се преглѣдватъ, защото може да се развалятъ тия медикаменти, които за сега купуваме съ готови пари за болницитѣ. Послѣ въ околноститѣ на Троянъ се е развила нѣкаква си епидемическа болестъ, за която населението се жалова. За това моля медицински съвѣтъ да бѣдо по дѣтеленъ.

Анневъ: Азъ моля г-на Д-ра Моллова да ни каже, дѣ има такъвъ единъ съвѣтъ, именно въ коя държава?

Председателъ: Състезания тука не се допускатъ.

Анневъ: Азъ казахъ, че нѣма нигдѣ такъвъ съвѣтъ съ такава голѣма сума. Пр сто каква работа се тамъ върши: единъ разваля онова, което другъ каже и произхожда цѣлъ хаосъ.

Д-ръ Молловъ: Въ отговоръ на г-на Тодорова има да кажа, че тѣзи нѣща, които сж останали отъ рускитѣ болници, знаемъ че ги има; но въ рускитѣ военни болници се даватъ такива цѣрове, които твърдѣ малко се употребляватъ въ медицината и по вѣчето отъ тѣхъ сж трѣви, които бѣха развалени; има и хубави цѣрове, които се употребляватъ въ Османъ-Пазаръ и Разградъ. И тука има единъ такъвъ складъ, отъ който се продаватъ цѣрове въ болницитѣ. Колкото за епидемическата болестъ въ Троянъ, този въпросъ е подигнатъ преди $1\frac{1}{2}$ годни. Тамъ е имала таква болестъ, и въ Ловечъ има болница; но не бѣше възможно да ходятъ болнитѣ отъ Троянъ до Ловечъ; и като нѣмаше пари, не можеше да се отвори новъ кредитъ, за да се направи болница въ Троянъ; но сега се отворила особена болница зарадъ тая болестъ. Г-нъ Анневъ пита, дѣ има такива съвѣти; азъ му казвамъ: има ги въ Россия, Германия, Австрия, Франция, Англия, Рومания, Сърбия и Гърция. Даже и въ Турция сега има.

Тихчевъ: Наистина, г-да, едно отъ най скъпоценнитѣ нѣща е здравieto. Да поддържами мед. съвѣтъ, ще каже да поддържами здравieto и за това съгласенъ съмъ да остане. Едно само ще кажъ, че

въ дѣятелността си е немарливъ; защото азъ съмъ чвалъ много оплаквания въ вѣстникитѣ противъ докторитѣ; и азъ съмъ очевидецъ, че докторитѣ не изпълняватъ своитѣ длѣжности, както трѣба. Цѣли села болѣдватъ, а докторитѣ неотиватъ и зарадъ туй желателно би било да се поправятъ.

Председателъ: Ще забѣлѣжа на г-на Тихчева, че г-нъ Молловъ отговори вече на това.

Тихчевъ: Въ сжщото време не се дава внимание да се надзирава върху цѣнитѣ на цѣроветѣ въ аптекитѣ, въ които се прекалява увеличението на цѣнитѣ; зарадъ туй мед. съвѣтъ трѣба да обърне внимание, за да бѣджъ аптекитѣ по достъпни за населението.

Грънчаровъ: Азъ мисля, че за цѣнитѣ има опредѣлена такса но ако сж се продавали цѣрове по-скъпо, то мед. съвѣтъ не може да знае отъ София; тѣй сжщо и ако докторитѣ неотиватъ на време, азъ мисля, че мед. съвѣтъ не може да знае, но трѣба да му се обяви. Ако би му извѣстили, то той би се распоредилъ.

Наумовъ: Тия бѣлѣжки сж достаточни за онова, което трѣба. Сгла да пристѣпимъ на дѣлото.

Председателъ: Ще каже, че Събранието приема да остане това учрѣждение до втора сессия, когато ще се направи особенъ законъ.

Докл. С. Илиевъ: (Чете.)

1. Председателъ споредъ проектъ 9000 фр., споредъ ком. 7000 фр.; 2 члена споредъ проектъ по 6000 фр., споредъ ком. 4500 фр.; 1. химикъ споредъ проектъ 7000 фр., споредъ ком. 6000 фр. 1. секретаръ споредъ проектъ, 3000 фр.; споредъ ком. 2400 фр. 1. регистраторъ споредъ проектъ 1800 фр., споредъ ком. 1200 фр.; Медицинска библиотека и лаборатория споредъ проектъ 2000 фр., споредъ ком. 2000 фр.; 1. ученикъ при Лабораторната споредъ проектъ 720, фр. споредъ ком. 720 фр.; прислуга споредъ проектъ 300 фр., споредъ ком. 300. фр.

Д-ръ Молловъ: Комисията е умалила заплатата на Химика, Химикътъ не е Българинъ и той е съ контрактъ дошелъ тука, иначе не можемъ да намѣримъ. Той е потребенъ тоже и за министерството на Финансиитѣ, дѣто ще изслѣдва много работи по химическата частъ. Тоже и въ медицински съвѣтъ ще има много работа, тѣй щото такъвъ химикъ като специалистъ не може да се намери нито за 5, нито за 6000 фр. едвамъ сми намѣрили единъ и сми го наزاریли за 7000 фр., който сега иска повече, и ако намалите неговата заплата, то не можемъ другъ да намѣримъ.

Аневъ: Да се почне отъ началото.

Докл. С. Илиевъ: (Чете.)

1. председателъ споредъ проектъ 9000 фр., спор. ком. 7000 фр. (Приема се 7000 фр.) 2 члена споредъ проектъ по 6000 фр. споредъ комисията 4500 фр.

Д-ръ Молловъ: Има други доктори, които се викатъ старини доктори, послѣ имами болници дѣто

има по 80 души болни и дѣто единъ докторъ не може да върши работа, а му трѣба помощникъ. Тѣзи доктори цѣль денъ сж въ болницитѣ и лѣкуватъ войницитѣ; и додѣто нѣмаше такива доктори 18 % умираха. Таазъ година умиратъ само по 6%. Азъ мисля, че ако се подобрятъ платитѣ на докторитѣ, тѣ по-добрѣ ще глѣдатъ войницитѣ; и ако комисията умали платитѣ въ медицинскій Свѣтъ, то тука трѣба да се покачи баремъ 5000 фр. да останатъ, иначе нѣма да се намѣрятъ хора.

Докл. С. Илиевъ: За старшитѣ лѣкари, комисията е умалила.

Тодоровъ: Моля комисията да каже по какви причини е намалила тая плата.

Стамболовъ: Азъ това ще да кажа, че трѣба да се сравняватъ съ председателитѣ на нѣкой свѣтъ, или съ главнитѣ учители; защото тѣ сж хора, които сж свършили университетъ. За да ги необиждамы, трѣба да имъ опредѣлимъ по 5000 фр.

Аневъ: Съ съжаление виждамъ, че г-да членоветѣ на бюджетарната комисия се отказватъ отъ това, което приежа преди; за това азъ предлагамъ щото непременно 6000 фр. да бждатъ за членоветѣ на мед. Свѣтъ.

Д-ръ Молловъ: Когато се разгѣждаше отъ комисията мед. Свѣтъ, тогава азъ бѣхъ тука и се съгласихъ на 5000 фр., тогава така се прие; сега обаче тая цифра се промѣнява. Тука работата е за единъ докторъ, който трѣба да знае по-вече отъ другъ и даватъ му 4500 фр., когато напредъ е земалъ 5000 фр., тогава кой ще приеме.

Докл. С. Илиевъ: Комисията като е положила тая плата, имала е предъ видъ че тѣ нѣматъ постоянна работа, и ще иматъ време да практикуватъ.

Тихчевъ: Азъ ще помоля, ако е възможно, комисията да си оттегли думата.

Председателъ: Азъ пакъ ще помоля г-на Тихчева да сѣдне. (Смѣхъ.)

Д-ръ Молловъ: Членоветѣ на мед. Свѣтъ иматъ подъ вѣдомството си едно фелдшерско училище и за училището низематъ никаква заплата. Отъ тѣхъ по единъ присѣтствова всаки денъ; за това ако не сж трима души, не може да се състави мед. свѣтъ.

Грънчаровъ: Ние знаемъ, че на главний секретаръ въ министерствата се плаща 7000 фр. сравнѣте, че единъ докторъ има университетско образование, а главний секретаръ нѣма това. (Гласове: Това е свършено.)

Председателъ: Мисля, че Събранието е осѣтлено (Гласове: да.) Тогава е на реда приема ли Нар. Събрание двата члена на мед. свѣтъ да получаватъ по 6000 фр? (Неприема.) Тогава приема

ли споредъ предложението на комисията по 4500 фр. (Вишегласието неприема. Остава по 5000 фр.)

Докл. С. Илиевъ: (Чете:) Единъ химикъ споредъ проектътъ 7000 фр., споредъ комисията 6000

Председателъ: Слѣдъ като Ви напомнявамъ обясненията на Д-ра Моллова питамъ: приема ли Нар. Събрание да се плаща на химика по 7000 фр.? (Приема се.)

Докл. С. Илиевъ: (Чете:) Единъ секретаръ споредъ проектътъ 3000 фр., споредъ комисията 2400 фр. (Приема се 2400 фр.) Единъ регистраторъ споредъ проектътъ 1800 фр.; споредъ комисията 1200 фр. (Приема се 1200 фр.) Медицинска библиотека и лабаратория споредъ проектътъ и комисията 2000 фр. (Приема се.) Единъ ученикъ при лабараторията споредъ проектътъ и комисията 720 фр. (Приема се.) прислуга 300 фр.

Аневъ: Никакъ несъмъ съгласенъ, защото тамъ нѣма никаква работа.

Мин. Каравеловъ: Ако нѣма работа, по-добрѣ е съвсѣмъ да го нѣма.

Тодоровъ: Трѣба да се храни тоя човекъ, а съ 300 фр. неможи се пре храни.

Д-ръ Молловъ: Този човекъ го нѣма сега, но щомъ стане лабаратория, ще се настани. Той е помощникъ при лабараторията, а съ 300 фр. нито слуга неможе да се намѣри.

Велко Костовъ: Азъ съмъ на мнѣние да му се даджъ 500 фр.

Тодоровъ: Азъ мисля да му направимъ, както направихми за всички разсилни и да остане и тозъ слуга въ него редъ. Може би да се нареди по-късно, но кредитътъ да оставимъ 600 фр. като за разсилний.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание за прислуга въ лабараторията 300 фр? (Неприема.) Ще каже че остава 600 фр. споредъ предложението на г-на Тодорова.

Докл. С. Илиевъ: (Чете:) 5. стари лѣкари: Софийскій, Търновскій, Русчюкскій, Виддинскій и Варненскій; споредъ проектътъ по 6000 споредъ комисията „ 5000 „ (Приема се.)

Доклад: 31 окр. лѣкари, споредъ проекта 4000 фр., споредъ комисията сжщо.

Свещ. Радевъ: Тука се опрѣделя за 31 окр. лѣкари по 4000 фр. Между тѣмъ има такива лѣкари, които никакъ неиспълняватъ длъжността, която се изисква отъ единъ лѣкаръ. Единъ отъ тѣзи е нашия. Него по добрѣ е да го очистимъ измежду народа, отколкото да остане, а хората да умираатъ безъ докторъ.

Докладчикъ: Комисията колкото за това мисли щото М-вото да имъ наложи да обикалятъ по редовно по окръга и да изпълняватъ службата си как-

то трѣба.

Еремия. Гешевъ: Като чувамъ, че се казватъ окръжни лѣкари, азъ мисля по добръ ще бѣде да ги нарѣчемъ касанчійски доктори, защото никакъ не съмъ видѣлъ да излизатъ по окръга и да лѣкуватъ хората.

Тошковъ: Въ Берковица Д-ръ Чобановъ си свири съ уста по улица и си върти бастончето. (Веселостъ.)

Единъ Гласъ: Наистина, както каза г. Гешевъ, че Докторитѣ не излизатъ по окръга, но ние трѣба да търсимъ, по кои причини тий не обикалятъ. Има и единъ докторъ въ единъ градъ, който трѣба да надзира болницитѣ и воената и гражданската и сѣщо да обикаля по окръга: когато се поболи нѣкой въ окръга и го викатъ, той можели да отиде, когато въ това време има работа и въ болницата? Нему остава малко време и дѣ по понапредъ да се отправи? Ако ние искаме да се намира лѣкаръ и въ града и въ окръга, тогава трѣба да бѣдѣтъ по двама въ всѣки окръгъ.

Свещеникъ Бобошевски: Сѣщо искаме да кажѣ, че и въ Дубница има единъ лѣкаръ, който е за градската болница, а глѣда и войската. Дохождатъ по него отъ селата, но той не отива; отива послѣ, когато болния се испрати съ священника.

Предсѣд: Азъ мисля, че отъ тѣзи разговори нищо не излиза, защото тѣзи неудобности неможѣтъ сега да се свършатъ. Приемаме Н. Събрание за 31 лѣкари да имъ се плаща по 4000 фр.?

Тодоровъ: За лѣкаритѣ прогонни не се полага, а тѣ се ползватъ отъ визититѣ; въ града зиматъ по 2 фр., а по селата се смѣта на разстояние. Отиватъ по селата даромъ, само когато има епидемия, а за частна работа му се плаща. По напредъ се каза, че на много мѣста доктора билъ военний при дружината. Дружинний врачъ трѣба да бѣде нѣщо особено; при всѣка дружина трѣба да има особенъ докторъ.

Д-ръ Молловъ: На нѣкои мѣста лѣкаритѣ не сѣ много; а нѣкои служатъ и за дружинитѣ; но съ време ще ги има повече. Колкото затова, че не си изпълнявали длъжността, то туй произлиза отъ нѣмание добри доктори; а за да ги има, трѣба да имъ заплащаме повече. Напредъ добри д-ри бѣха дошли изъ Россия, но си отидоха всички назадь. Когато се появи епидемия, тогава е задълженъ да отиде безплатно. Но ако го викатъ за болни въ дома, тогава ще се случи, че го викатъ отъ 30 мѣста и не може така, разбира се, да изпълнява длъжността си. Сега особено докторитѣ ще иматъ много работа, защото нѣколко окръга се сливатъ въ единъ. За да ходятъ и обикалятъ окръга, за това трѣба и пѣтни пари.

Гешевъ: Ако би лѣкарѣтъ да отива по всѣка болестъ въ окръга, тогава много пари нестигатъ. Но въ сѣщностъ хората дирятъ лѣкаръ, когато е тѣжка болестъта; а не и за треска и други малки болки.

Стамболовъ: Това е именно лошо, че дирятъ лѣкаръ, когато не трѣба.

Доклад: Комисията направи тѣзи забѣлѣжка, и предложи на М-вото да земе мѣрки.

Предсѣдатель: Значи, че оставатъ 31 лѣкари. (Така.) Приема ли Н. Събрание на всѣки отъ тѣзи лѣкари да се плаща по 4000 фр.? (Приема се.)

Доклад: 5 ординатори по 3600 фр. Споредъ комисията сѣщо приема се,

Д-ръ Молловъ: Тѣ сѣ като сѣщи лѣкари. Отъ тѣхъ има сега единъ, защото е малка платата.

Доклад: 21 надзиратели въ болницитѣ, по 1500 фр.

Д-ръ Молловъ: За економия въ нѣкои болници, отъ 3 класснитѣ, особни надзиратели нѣма.

Предсѣд: Приема ли Н. Събрание за 21 болнични надзиратели да се плаща по 1500 фр. (Приема се.)

Доклад: 62 фелдшера по 1200 фр.

Тодоровъ: Като сѣ 62 фелдшера, то ще се каже, че на всѣка болница ще има по 2. Азъ мисля, по единъ фелдшеръ на болница е достаточен.

Д-ръ Молловъ: Въ всяка болница има по двама фелдшери и неможѣтъ да се умалятъ. Дѣто е по малко работата тамъ нѣма надзирателъ и неговата длъжностъ е възложена на фелдшеритѣ.

Предсѣд: Приема ли Н. Събрание да бѣдѣтъ 62 фелдшера съ по 1,200 фр.? (Приема.)

20 писари съ по 800 фр. (приема се);

Доклад: 174 слуги по 360 фр.?

Еремий Гешовъ; 360 фр. сѣ малко.

Недѣлковичъ: Трѣба да се знае тамъ ли се хранятъ, ако се хранятъ тамъ, тогазъ е достатъчно.

Д-ръ Молловъ: Тѣзи пари сѣ малко и никой не отива, особено въ болница, защото работата е много тежка. Въ нѣкои болници трѣба да се плаща повече. Ако се полагатъ 4 слуги, трѣба 3 да се назначатъ, за да имъ се раздѣли платата на 4 ийтъ; макаръ че и обѣкло се е обѣщавало на слугитѣ, пакъ нещатъ да служатъ въ болницата. Колкото за прехраната, неможе да се дава. Ако да се отпусне повече, много по добръ ще бѣде.

Тодоровъ: Колкото зарадь туй, азъ зная какъ става, защото бѣхъ напредъ предсѣдатель на болничний съвѣтъ и търсилъ съмъ слуги, но несъмъ ги намѣрвалъ. Като се полагаше 360 фр., т. е. 30 фр. на мѣсець, недохождаше никой. Азъ тогава искахъ разрѣшение отъ М-вото, което ми отговори, че

да се хванатъ на мѣсто 5,—трима слуги. Нѣкои питатъ за хранението. Слугитѣ не се хранятъ, а само болнитѣ се хранятъ отъ болницата. Зарадъ туй, като сж малко 360 фр., предлагамъ да се дадѣтъ 500 фр.; защото тѣ иматъ много работа: дигатъ болни, чистятъ ги и т. н.

Станчовъ: Едни казаха, че не се намирали слуги; сжщо и азъ ще кажъ, че ако и да се намѣрятъ, не дохождатъ и за 600 фр. Когато жандармитѣ зиматъ 600 фр., тогава тѣ и за 800 фр. неще служатъ въ болница, но всѣкий ще иска да стане жандаринъ.

М-ръ Каравеловъ: Азъ незнамъ, каква е разликата между жандармитѣ и болничнитѣ слуги: и на еднитѣ и на другитѣ е тѣжка работата. 500 фр. е съвършено достатъчно.

Д-ръ Молловъ: Азъ ще обясня на г. М-ра на Финанситѣ разликата между болничнитѣ слуги и жандаритѣ. Болничний слуга постоянно трѣба да се намира при болния, който е опасно боленъ, който, и умира. Много пѣти и слугитѣ умиратъ, защото се заразяватъ отъ въздуха въ болницата. Слѣдователно като знаятъ че умиратъ, бѣгатъ отъ тамъ. Освентъ това, като умре нѣкой боленъ, слугитѣ го пренасятъ. Тежко оболнийтъ, трѣба да го чистятъ, да му даватъ цѣръ, да сѣдатъ около него день и нощъ. По други мѣста това изпълняватъ жени, а у насъ го нѣма.

М-ръ Каравеловъ: Трѣбаше да се каже още тогава, когато се съставяше бюджета, а не сега да се дава на вишегласие въ Събранието. На г. Д-ръ Моллова има да кжжа, че и жандаритѣ се убиватъ, напр: на истокъ; така че и жандармството не е лесно. 500 фр. сж съвсемъ достатъчни.

Еремия Гешевъ: Понапредъ предложихъ да имъ се дава по 400 фр.; но като разбрахъ, че не се хранятъ отъ тамъ, то 400 фр. сж малко. Азъ бихъ казалъ сжщо, да имъ се дава 500 фр. (Приема се по 500 фр.)

Доклад: (Чете.) Съдържаннето на болницитѣ:

Въ 5 първоразредни болници	186150 фр.
въ 15 второ " . . . "	328500 "
" 11 трето " . . . "	68437 фр.
всичко	583087 $\frac{1}{2}$ фр.

(Приема се.)

Тодоровъ: Тука, мисля, се полага по 1 фр. на болний. Отъ некомплектността на нѣкои болници, не се ли показва нѣкой остатъкъ?

М-ръ Тишевъ: Отъ Ески джумайската болница има остатъкъ 12000 фр., отъ Ряхово 5700 фр. всичко 18000 фр., които влизатъ доходъ на хазната.

Доклад: Съдържание на фелдшерското училище; за една година 43,300 фр. (Приема се.) Съдържание на два болнични склада въ Шуменъ и София по 2500 фр. (Приема се.)

Тодоровъ: Напредъ се каза, че въ складоветѣ имало медикаменти, дрѣхи и ризи, които тамъ гниятъ; зарадъ туй да се наложи на градский съвѣтъ да ги преглѣда.

М-ръ Тишевъ: колкото за дрѣхитѣ, които сж останали, нѣкои се даватъ по болницитѣ, други на затворницитѣ.

Д-ръ Молловъ: Наистина въ дневнитѣ складове въ Шуменъ, Джумая и Варна има такива вещи. До колкото азъ зная, въ Шуменъ вещитѣ не гниятъ; нѣщо се измокрили; а въ Варненския складъ наистина гниятъ.

Доклад: Съдържание на двама карантини лѣкари въ пристанището на Варна и Балчикъ по 2400 фр.

М-ръ Цанковъ: Този въпросъ не е още рѣшенъ, откакъ стана новото М-во. Това е международенъ въпросъ и скоро ще се съставятъ карантинитѣ. Тѣ иматъ приходи; и за това, за сега да потвърдимъ тоя кредитъ, а когатосе свърши въпроса, до тогазъ ще имамъ и доходи отъ тамъ. (Малко сж.) Азъ мисля, за да свършимъ този въпросъ по лесно съ Европейскитѣ държави, за Варна ще земемъ чужденецъ за карантинний докторъ. Заради това сега да се отвори кредита, безъ да се опредѣля: колко на единъ и колко на другъ; само кредитъ да се отвори.

Д-ръ Молловъ: Тѣзи доктори сж на служба; оназъ година кога стана въпросъ по скоро да се наредятъ карантини тий влѣзоха на служба съ 2400 фр., която е твърдѣ малка заплата. Тѣ чекатъ отъ день на день да се исплждятъ турцитѣ и да заематъ мѣстата си, но за сега стоятъ така, защото нѣмами карантинитѣ въ нашитѣ ржцѣ.

М-ръ Цанковъ: Опредѣлете кредитъ 10000 фр. за карантиннитѣ доктори, а докторитѣ що сж тамъ да престанатъ, защото сѣдатъ безъ работа.

Предсѣд: Приема ли Н. Събрание да се отпустне кредитъ за карантинитѣ доктори 10000 фр? (Приема се.)

А тжзи статия за докторитѣ се унищожаватъ.

Д-ръ Молловъ: Азъ незнамъ да ли прие Събранието да се унищожатъ тѣзи доктори. (Прие.)

Доклад: За възобновление на нови болници презъ иджщата година. 2 първокласни: едната съ 80 кревата, другата съ 100 кревата 300,000 франка.

М-ръ Тишевъ: Една болница въ Търново, а другата въ София. Въ София има болница, но е твърдѣ стара и ще се поправи. А въ Търново още нѣма. Азъ мисля, 300,000 фр. ще бжде доволно за двѣтѣ. (Приема се 300,000 фр.)

Доклад: Непредвидени разноски за болницитѣ и други потрѣбности, 75,000 фр. (Приема се.)

Съдържание на една Сифилистическа болница въ Троянъ, 7000 франка.

Д-ръ Молловъ: Тамъ е турнато 7000 фр. споредъ М-вото на Вътрѣшнитѣ работи. Но като се има предъ видъ, че съ 7000 фр. не може да се обдържа болницата, която е приблизително за 25000 жители въ която всѣки день по 20 души болни влизатъ и за които, ако се харчи, както се полага, по единъ франкъ на день, за 365 дена излиза една сума отъ 10850 фр. А за особенъ докторъ 4000 фр., и фелдшеръ 1000 фр.

тогава излизатъ 17050 фр.. Иначе ще бжде за 5. болни, когато тамъ цѣлий окръгъ е боленъ.

М-ръ Тишевъ: Азъ бихъ предложилъ 7000 фр. попричина, защото всички 25000 жители болни нѣма въ тѣзи околия. Една болница ще има твърдѣ малкъ разходъ. Отъ манастиря тоже ще се помогни съ дърва, и 7000 фр. сж доста. Ако не стигнатъ, тогава може да се допѣлва отъ непредвиденитѣ разходи. Тя ще трае 3 до 4 мѣсеца и послѣ трѣба и въ Севлиево Ново село да се отвори болница; сжщо и въ Лажени и въ други нѣкои села.

Д-ръ Молловъ: 7000 фр. безъ платата на д-ра; а ако не найдемъ д-ръ съ малка плата? Ние смѣтаме 25 болни, а болестъ та е много распространена.

Предсѣд: Г. М-ръ забѣлѣжи, че отъ суммата за непредвиденитѣ разходи ще се дотѣкмява въ тѣкъвъ случай.

Д-ръ Молловъ: Непредвиденитѣ разходи сж само за поправката на 28 болници и даже тамъ нестигатъ.

Райчо Поповъ: За Троянъ се говори, че наистина окръга е наредъ боленъ; но има ли извѣстие, че сжщата болестъ въ Севлиево сжществува?

М-ръ Тишевъ: Имаме само за Ново село, защото Д-ри бѣха испроводени за изслѣдование и направиха рапортъ.

Предсѣд: Приемаме Н. Събрание за една временна болница въ Троянъ да се отсѣпни 7000 фр.? (Неприема.) Който не приема да си дигне ржката. (Вишегласие.)

Св. Радевъ: Азъ предлагамъ да се отпуснатъ 15000 фр.

Д-ръ Молловъ: Азъ казахъ смѣтката, колко трѣба, именно: 17050 фр.

М-ръ Каравеловъ: Азъ се удивлявамъ, че увеличавате кредита. Вие имате право да питате Г. М-ра: щели направити това или не, като тамъ има болни; а той знае вѣче колко ще трѣбватъ. Ако ли нестигатъ има непредвидени разходи и може да отпусне и 20000 фр.

Митр. Григорий: Азъ бихъ поблагодарилъ за разяснения та, но отъ друга страна мисля, че

Събранието има право да усили бюджета, или да го скрати. Събранието счита за нужно да се зематъ мѣрки противъ тѣзи болести, а и единъ д-ръ вече рапортира, че болестъ та е много распространена. За това моля Събранието да приеме този бюджетъ.

М-ръ Тишевъ: Ако Г-нъ Д-ръ знае за болестъта, азъ оцѣ по добръ зная. Като Ловченски началникъ знамъ за това, послѣ, като Губернаторъ въ Търново имамъ още подобри извѣстия. За това 7000 фр. за тѣзи болница, азъ мисля, ще стигнатъ. Нѣма всички болни да виками въ нея, защото то това е невъзможно: по много ще се цѣрятъ у дома си и тамъ ще имъ се дава цѣръ; а които сж сиромашки ще дохаждатъ въ болницата. Мѣнастирътъ ще се обърне на болница, и на повече то хора ще се даватъ само цѣрове и поучения, какъ да се лѣкуватъ.

М-ръ Каравеловъ: Азъ могъ да отговори на Н. Преосвященство, че Събранието нѣма да управлява. М-вото иска кредитъ, защото има непредвидени разходи. Само М-вото отговаря за доброто или лоше то управление. Събранието е контролъ и има право да глѣда, добро ли е управлението, или не.

П. Станчовъ: Това е наистина тѣй, но азъ се чудя, когато се вотираше предложението на Финансово то отдѣление за Juris Consul съ 6000 фр., а Събранието предложи 8000 фр., Какъ Г. М-ръ на финанситѣ не протестираше противъ това?

М-ръ Каравеловъ: За цифритѣ които министерството предлага отговаря и предъ Събранието. Колкото за Juris Consul азъ бѣхъ самъ турнать въ бюджетътъ 18000 фр., но комисията ги съкрати да ги направи 6000 фр. и азъ склонихъ да нѣма препирни.

Райчо Поповъ: Азъ предлагамъ да се постанови както за Троянъ, така и за Ново село въ Севлиевския Окръгъ.

Епископъ Климентъ Браницки: Азъ нѣма да говоря, какво право има М-ра и какво Нар. Събрание. Ще кажъ само върху предмѣта. Болестъ та е опасна и малки дѣца се заразяватъ и мячно се исцѣлватъ. Тя подкопава младото ни поколение. Зарадъ това трѣба да земемъ всички възможни мѣрки за да преваримъ злото. Г. М-ръ каза: че само кредитъ дасе отвори, безъ платата на д-ра, но азъ казвамъ, че той не стига, може въ случай на нужда да се допѣлни отъ непредвиденитѣ разходи, но, както каза и Г. д-ръ, тѣ сж за друга работа потрѣбни. За това предлагамъ да се прибави и да се отвори кредитъ на 15000 фр.

М-ръ Каравеловъ: За болестъ та отговаря М-рътъ, а не Д-рътъ, който е тука. Д-рътъ като е ималъ да забѣлѣжи нѣщо, могълъ е да се обърне на М-ра, а не на Н. Събрание.

Д-ръ Молловъ: Нѣмамъ намѣрение да се пре-

пирамъ. Само за цѣрове нестигати тѣзи фр. пари.

М-ръ Каравеловъ: 200,000 фр. има непредвидени разноси при вътрѣшното М-во, за които не е показано дѣ ще отидатъ.

М-ръ Цанковъ: Г. Д-ръ каза 10000 фр. само за едене не стигатъ, когато едене се отстъпва въ други болници. Въ тѣзи болница който има такава болестъ, може да си донесе хлѣбъ отъ домътъ. Защото ще бѣдѣтъ тамъ, които сѣ въ сѣстояние.

Предсѣд: Споредъ мене работата е свършена, щомъ се полагатъ непредвидени расходи.

Райчо Поповъ: На предложението, което на правихъ азъ, постоянноствамъ върху него и искамъ да освѣтля Н. Събрание. Знаете Г-да, и на цѣлъ свѣтъ е познато, че въ Ново село, Кревеникъ и 5-6 села на-около хората нѣматъ кѣщи, изгорѣли сѣ и дѣтъ—3000 дѣца сѣ безъ майка и безъ баща, и ги уловила сѣща та болестъ. Азъ съмъ очевиденъ на това. Просихъ бившето М-во за помощъ, но нѣматъ никакъвъ отговоръ. За това предлагамъ да се приеме моето предложение и ще направимъ голѣмо добро; да се построятъ шпитали както въ Троянъ, тѣй сѣщо и въ Ново село, за да се превари болестъта по скоро.

М-ръ Тишевъ: М-вото е zelo въ внимание не само Троянъ, но и Ново село и село Гложене. Но въ Троянъ за сега ще бѣде болницата, защото можемъ да намѣримъ помѣщение. Ако въ Ново село се намѣри кѣща, може да проводимъ д-ръ и тамъ. Но опредѣленитъ 2 д-ри могатъ да надгѣждатъ и тамъ. Прочее Ново село е 3 часа отъ Троянъ и тѣй могатъ да се цѣратъ въ Троянъ.

Райчо Поповъ: Азъ приемамъ това, което каза г. М-ръ. Но азъ предлагамъ колкото е възможно по скоро да проводимъ докторътъ.

Предсѣд: Като отхвърли Н. Събрание 7000 фр., приема ли Н. Събрание да се отстъпятъ 15000 фр.? (Неприема.) Тогава ще каже приема се 7000 фр. (Приема се).

Доклад: Медицинското отдѣление се свърши. Наченва отдѣлението на общественитъ сгради.

Предсѣдателъ: Ще дамъ распускъ на 5 минути.

(Послѣ распускъ.)

Предсѣдателъ: Засѣданието се обяви за открито.

Доклад: Сега е на редътъ отдѣлението по общинскитъ сгради.

Предсѣдателъ Славейковъ: Моля Г-да депутатитъ въ Нар. Събрание, да ми се позволи едно отстъпление отъ сѣществующий въ камарата редъ. Тѣй като Г-да подпредсѣдателитъ неприсѣтствуватъ днесъ, а пакъ азъ като депутатъ имамъ да направя една интерпелация къмъ Г-на Министра на Вътр. Дѣла и въобще къмъ Министерскитъ Съвѣтъ, прину-

денъ съмъ да направя това и като предсѣдателствующъ въ сѣщото време. Сега при разгледванието на бюджета по управлението на строителний отдѣлъ азъ имамъ да направя слѣдующитъ запитвания:

1.) Има ли Министерството извѣстие за незадоволството на Българската публика, противъ неустройството на отдѣлението за общественитъ сгради, дѣто сѣ се похарчили голѣми сумми, а отъ една година насамъ не се е видѣло отъ него още нито единъ поправенъ пѣтъ, не сѣ дочакали нито правилникъ още да видимъ, никаква классификация на пѣтищата въобще, нито е направило строителното отдѣление необходимата контрола за административнитъ сѣ харчове, нито пакъ е представило нѣкой проектъ за каквато и да било общественна полза; напротивъ отъ разни страни се явяватъ оплаквания и на разни мѣста излизатъ лоши симптоми за самото устройство и способностъ на това толковъ жизнено за народната наша икономия и търговия отдѣление на общественнитъ сгради; За толковъ пари днесъ ние нѣмаме, освенъ единъ планъ на градътъ София подтвърденъ наистина, но недовершенъ и тѣй.

2.) Научило ли се е Министерството за начинътъ, по който сѣ ставали и ставатъ лицитациитъ за сградитъ и сега още тѣзи, които има да се притурятъ на Княжеский палатъ! Имамъ злочестината да изява, че този начинъ подига незадоволствието на самитъ предприимачи. Самата система на наддаването или намаляването както и липсването на една серия цѣни, опредѣлени отъ отдѣлението на общественнитъ сгради, може да прикриятъ неправилноститъ и то за смѣтка на самото дѣло както и на държавната хазна.

Тая система на наддаване или намаляване изключаватъ всѣка контрола и суммата отъ 300000 фр. не е малка, за да може да се повѣри безъ всяка контрола за харчоветъ.

3.) Мимоходомъ само има да попитамъ Министерството да ми каже, въ какво положение се намиратъ рудницитъ на каменнитъ вѣглища при Перникъ и при Трѣвна, които се цѣнятъ съ милиони франка и сѣставляватъ главното условие за развитието и процѣтяването на нашето изнушено отъ робството и войната отечество.

4.) Какво поведение мисли правителството да държи къмъ компанията за експлоатирание Варна — Русенския желѣзенъ пѣтъ, която чрѣзъ само-произволни тарифи и безъ съучастието на единъ правителственъ комиссаръ (предозначенъ отъ списъкътъ на междусобнитъ задѣлжения), експлоатира тая—отъ първата концессионарна компания повторно отстъпена линия, — и всичко това противъ интереситъ на народната ни търговия;

5.) Какъвъ ходъ тъкми правителството да да-

да на въпросът за международния железен път, който има да mine презъ Сърбия и България, и споредъ който — по силата на 10-ий членъ отъ Берлинскитъ трактатъ — нашата земя се натоварва съ всичкитъ тежести, що произтичатъ отъ сключени-тъ въ 1872 г. конвенции и отъ другитъ, голѣма важностъ имѣющи финансови и технически задължения.

Като полагамъ тѣзи запитвания, моля Г-на Министра да има добрината да ми отговори и да хвърли нѣкаква свѣтлина въ тѣзи тъмна за мене, както и за Събранието областъ, отъ която зависи напредѣтъ и благосъстоянието на народа, а въ сѣщото време азъ призовавамъ вниманието на Народното Събрание върху тѣзи поменати нѣща, а най-вече по желѣзнитъ пѣтища, направени и които ще се правятъ и които обмислени добръ и пригледвани както трѣба, могатъ да бждатъ отъ полза, а занемарени отъ насъ по немарение или по неумѣние могатъ на ново да ни заробятъ много по ужасно и много по за дълго време. Тѣзи сж, Господа, въпроситъ — жизненнитъ за всяка държава въпроси, които опропастяватъ или оцѣствяватъ държавитъ; защото или докарватъ, или откарватъ всяка година милиони франка, което е важно; а не незначителното количество франки, за които сѣдимъ, та се препирами тукъ. Тѣзи работи, г-да, сж, които сж закопали нѣкои държавици, а най-вече малкитъ, младитъ и не устроенитъ като нашата.

Това като имамъ предъ видъ, азъ настрѣхвамъ и треперя за бждѣнето на нашето отечество. Да би останало на насъ, то азъ за дълго време още не би хъ ни помислялъ за желѣзници и желѣзни пѣтища да говоря; казалъ би хъ, че ние ще можемъ да се минемъ безъ тѣхъ, както и бацитъ ни, още за нѣколко време поне. Но работитъ не стоятъ така. Берлинскитъ трактатъ, който, тѣй да кажемъ, роди нашето Княжество, който въ сѣщото време го и осѣди и затвори въ този тѣсенъ и задушливъ кръгъ; той благоволитъ и да го притисне съ тѣзи тенки задължения, като тури на гърба ни тѣжкитъ условия на Варненско — Русчукскитъ желѣзенъ път и ни залости въ условията за свързването на мѣждународната линия.

Висящото и неизвѣстното положение на Варненско — Русчукската желѣзница, нашето немарение къмъ задълженията ни може твърдѣ сжко да ни стане, и това ни силно безпокои, тѣй сжщо и въпросътъ за международната линия слѣдъ станалитъ напослѣдѣкъ между Австро-Унгария и Сърбия частни споразумѣния по него, безпокоятъ ни тоже и праведно, като мислимъ, че безъ нашето участие това частно споразумѣние може да бжде гибелно за нашето Княжество. Ние знаемъ, че за свързването на международната линия Берлинскитъ Трактатъ предписва

едно общо споразумѣние между Австро-унгария, Сърбия, България и Турция, а сега глѣдами, че между първитъ двѣ държави станаха вѣче частни споразумѣния. Какво ще бжде нашето положение, когато ние по задълженията си ще бждемъ принудени да сключимъ свързването безъ никаква облага за земята ни. Тия сж, Г-да, запитванята ни къмъ Министерството, върху които повторително призоваватъ внимание то на Народното Събрание.

М-ръ Тишевъ: Г-нъ предговорившии зададе толкова много въпроси, щото азъ неможихъ да запомни всичкитъ. За това ще го помоля да ги повтори единъ по единъ. Въобще ще кажа само за онзи въпросъ, който се отнася до централното управление на общитъ сгради и въобще върху администрацията на това управление. Това управление неспѣшествува отъ много време; то си има началото отъ 17 Юлий миналата година, когато се уреди съ княжески указъ № 23, и когато не се е знало каква и колко работа ще има това управление. Заради това, тогава се взе 1) само единъ началникъ на техническото отдѣление; 2) единъ помощникъ; 3) единъ инспекторъ на пѣтищата; и 4) единъ инженеръ. Послѣ на 3 Августъ се назначи единъ началникъ на чртеніето; единъ началникъ на источното отдѣление и единъ инспекторъ на Русчукско-Варненската желѣзница, тѣй щото щатътъ на това отдѣление се е умножавалъ споредъ нуждитъ и отдѣлението е направило, колкото е могло. То е изучило пѣтищата и погрижило се е да поправи сѣществующитъ; нови пѣтища не е могло да направи, защото тѣ изискватъ голѣми расходи, за които министерството не е имало пари на расположението си. Освѣтъ това събирали сж се свѣдения за мостове, дѣто сж нуждни и тѣзи свѣдения сж готови, само ще се представи въ бюджета каква сума ще трѣба тая година за тая цѣль. Съ тая сума, която ще се представи въ бюджета не могатъ да се удовлетворятъ всичкитъ нужди на пѣтищата, но това отдѣление е представило за сега само толкова, защото, мисля, че не може всичко изведнѣжъ да стане. Централното отдѣление е раздѣлено на външни техники и пѣтни мастори, които показватъ какъ трѣба да се правятъ пѣтищата и какъ трѣба да се посылатъ съ камание и пѣськъ пѣтища и какъ трѣба да се правятъ мостовѣтъ и т. н. т. Тѣ иматъ правила, отъ които нѣкои се бѣха съобщили въ Държ. вѣстникъ; иматъ още и други нѣкои правила, които не сж печатани, а само литографирани и изпроводени на относителнитъ лица. Оносително до другитъ въпроси моля г-на предговорившии да ги чете единъ по единъ.

Мин. Каравеловъ: Тука има единъ въпросъ, който се касае до мене: въпросътъ за каменнитъ вглища. Бившето министерство е мислило да ги отдаде

на частни хора, но азъ мисля, че най добръ ще бжде да ги издаваме на откупъ; защото хората искатъ на много години да ги зематъ, и тогава лесно може да стане щета на държавата. Колкото за желѣзницитѣ азъ бихъ молилъ Народъ. Събрание съвсѣмъ да неговори заради този въпросъ. Ние нѣмаме пари и инакъ не сж обстоятелствата въ това отношение удобни.

Мин. Цанковъ: Въпросътъ, който подигна г-нъ Предсѣдатель за желѣзницитѣ, отнася се до мене. По Берлинскій трактатъ задължено е Българското Княжество да плаща на компанията „Хиршъ“ за желѣзницата Русчукъ, Варна; и трѣба да знаемъ че турското правителство бѣше задължено да плаща 140.000 лири турски само за лихвата на капитала, съ която е станала желѣзницата. Ако не сж доволни приходитѣ да покриватъ расходитѣ, тогава трѣба да плаща турското правителство. Нашето Княжество е задължено да стане притежателъ на тая желѣзница и ние да плащаме това, което плаща турското правителство. Представителътъ на тѣзи желѣзница дойде до мене и казва, че иска тѣзи пари. Азъ му отговорихъ, че ние не сме стопани на желѣзницата. Турското правителство трѣба да даде всичкитѣ задължения, които има съ компанията и трѣба да ни каже формално, че вие сте стопанитѣ. Освѣнъ това турското правителство, както се казва въ Берлинскій трактатъ, има нѣкои задължения къмъ тѣзи желѣзница още отъ миналитѣ години и турското Правителство, като ни пише, че престава да бжде стопанинъ, то трѣба да каже, че си е свършило смѣткитѣ съ компанията и тогава споредъ Берлинскій трактатъ може да се рѣши Българското Княжество да направи по наташни смѣтки съ компанията. Това турското правителство не е направило и азъ отговорихъ на представителя на желѣзницата: накарайте турското правителство да направи това и постѣ да ни пише, че го е направило, а тогава ще стѣпимъ съ васъ въ споразумѣние. Остава и другъ въпросъ за тѣзи желѣзница т. е. споредъ задължението на компанията турското правителство имаше надзора на тая желѣзница, да я нагѣжда, какъ се раздѣляватъ расходитѣ и приходитѣ. Върху този въпросъ нашето правителство до сега още не е мислило, какъ можемъ да го наредимъ, защото не е имало време, а слѣдъ распушанието на Събранието правителството ще помисли за това нѣщо; но преди всичко, както казахъ, трѣба да ни извѣсти турското правителство, че не е вѣче стопанинъ и че е свършило своитѣ смѣтки, тогава ще помислимъ ние какво да правимъ. (Гласове: Добръ.) Има другъ единъ въпросъ за желѣзницата отъ Пловдивъ презъ София въ Сърбия. Споредъ Берлинскій трактатъ Българското Княжество е задължено да изпълни всичкитѣ задължения, които тур-

ското правителство е имало къмъ компанията „Хиршъ“ и къмъ съседнитѣ държави въ това отношение; за това е казаво въ Берлинскій трактатъ, че ще стане една комисиия отъ представители на Австрия, България, Сърбия и Турция. Българското правителство не е получило никакви съобщения нито отъ страна на Австрия, или отъ Турция за това нѣщо. Когато приемемъ, тогава ще мислимъ какво да правимъ.

Славейковъ: Оставамъ задоволенъ отъ нѣкои обяснения на г-на Министра; но за нѣкои несъмъ задоволенъ и колкото за послѣднитѣ азъ ще отговоря. Както сме задължени отъ Берлинскій трактатъ, така сжщо бѣше задължена и Сърбия; но тя безъ да чака отъ България и Турция съгласие сключи договоръ за своитѣ линии съ Австрия. Това ставаше безъ насъ.

М-ръ Цанковъ: Истина, че преди нѣколко мѣсяца Австрийското правителство е влѣзло въ погаждане съ Сърбското правителство за желѣзницитѣ, но това е вѣнъ отъ въпросътъ, за който се поменува въ Берлинскій трактатъ. За онова, за което е задължено Българското правителство, договори още не сж станали; но нѣма още никои съобщения нито отъ Австрия нито отъ Турция. За това немогъ да дамъ никакво обяснение въ това отношение.

Предсѣдатель: Тогава да се пристѣпни къмъ дневний редъ.

Докладчикъ: (Чете:) „Главно управление по общитѣ сгради,“

1. Началникъ на Управлението. Споредъ проектътъ 16,000 фр. споредъ комм. 8000 фр.

Мин. Тишевъ: Длъжността на Началникътъ на това управление е основана у насъ на 17 Юлий миналата година съ кн. указъ подъ № 23. Сегашний началникъ не е повиканъ съ контрактъ, но само писмени условия сж станали, именно за 16000 фр. плата на година, по които условия е и дошеть. Комисията му е намалила заплатата на 8000 фр. но той заявява, че за тази сума неможе да остане за напредъ, а службата е таква за която незная дали ще се намѣри у насъ едно способно лице, когато отъ друга страна нѣмаме предъ видъ нѣкой челоувѣкъ отъ вѣнъ за този постъ. Така лесно би могло да остане това одѣление безъ началникъ и работитѣ, които се приготвяватъ за сега, не ще могатъ да се извършатъ.

Михайловскій: Г-да, тази пострителна часть е основана въ времето на Русската окупация, когато сж се давали огромни заплати на служащитѣ т. е. такива заплати за които сега е време да се умалятъ. Тѣхната работа до сега е била съ карандаши и книга въ рѣцѣ: чертамо се е много, писвали сж се планове за градове, мостове и др. много,

но още не видимъ никакъв резултатът. Време е вече да се направи на това край, особено като притъжавани свои инженери, тука и въ Румелия, които могат да се повикатъ на служба. Тъзи хора не вършатъ никаква работа въ зимно време и до сега не виждами нищо освѣтъ нѣйдѣ поправени мостове. Слѣдователно незнай защо да плащамъ на Началникътъ 16,000 фр. годишно. Ние имамъ шоссета на 2000 часа дължина, които и за да се поправитъ стига ни единъ добръ инженеръ, когато сега имамъ единъ цѣлъ корпусъ отъ инженери и инструменти. Ние можемъ да се условимъ по ефтино съ нашитѣ однородци. Забѣлѣжвамъ още, че тѣзи Г-да презъ 6 мѣсеци въ годината нищо не могатъ да работятъ.

Мин. Цанковъ: Азъ съмъ на това мнѣние, че непременно трѣба единъ управителъ на всичкитѣ инженерни работи въ България. За общитѣ сгради както знаете въ другитѣ държави има особенни министерства, но ние направихми да нѣма особено министерство за това, но да има едно отдѣление при министерството на Вътрѣшнитѣ работи. За това началство трѣба да се земе единъ человекъ, който да има малко по голѣма плата, отъ колкото нач. на отдѣлението и началникътъ на Телеграфно Пощенското отдѣление.

Второ, има да забѣлѣжж на Народ. Събрание, че този человекъ, когото сж турили на чело на това отдѣление е доведенъ почти съ единъ контрактъ. Истина е, че нѣма написанъ контрактъ, но Българското правителство се е отнесло до Русското, за да иска такъвъ единъ человекъ за нач. на това отдѣление и трѣба да се глѣда на пр. за колко време е условенъ, и като земемъ въ съображение задълженията, които има Българското правителство къмъ Русското въ това отношение. Тѣзи двѣ точки трѣба да земемъ въ внимание, когато рѣшаваме този въпросъ.

Михайловскій: Менѣ се чини, че нито на менѣ нито на Васъ е извѣстно, кога се е отнесло нашето правителство до Русското за това нѣщо; и когато се е отнесло то не е имало право споредъ Конституцията да направи това. Нататъкъ намъ не предлѣжи да се направятъ таквизъ здания за каквито си нѣмами майстори. Българскитѣ майстори могатъ да направятъ една станция. Ние нѣма да правимъ палати и сараци, но има да правимъ казарми, пощенски и телеграфни станции, каквито нашитѣ майстори разбиратъ. Напokonъ има да кажа, че е забѣлѣжено щото мнозина отъ оѣзи, които се занимаватъ по строителната частъ станаха даже ортаци съ антрепренеритѣ. Заради туй строго трѣба да се наумѣва и наряди, щото чиновници по строителната частъ да не могатъ да зиматъ участие нито въ лицитации, нито презъ други да влизатъ въ лицитации.

Мин. Цанковъ: Г-нъ Михайловски влиза въ подробности. Тукъ се не глѣда кой какво е правилъ, но тука е работата за началника на строителното отдѣление което Нар. Събрание трѣба да рѣши. Ако е имало злоупотрѣбления, то министра ще бѣде отговоренъ за тѣхъ, а сега трѣба да рѣшимъ въпроса за началника на строителното отдѣление.

Председателъ: Напомнявамъ на Г-да депутатитѣ думитѣ исказани отъ Г-на Министра на Вън. Дѣла. Сега има два въпроса, които представимъ на Събранието: първо, нашето задължение къмъ Русското правителство, отъ което нашето правителство е поискало този инженеръ, а второ, че той е дошелъ споредъ условията на една преписка, която има сила на единъ контрактъ.

Докладчикъ: Бюджетарната коммисия доста зрѣло е обсъдила върху този въпросъ и разговаряла се е съ Г-на Министра на Вътр. Дѣла, който е казалъ, че нѣма такъвъ контрактъ. Освѣтъ това тая плата е ужасно голѣма. Мнозина инженери има, които приематъ тая служба за 8 до 10,000 фр.

Мин. Тишевъ: Азъ не съмъ представялъ въ коммисията, че има такава преписка, но сега може да се опредѣли една Коммисия, която да преглѣда преписката. Въ отговоръ на думитѣ на Г-на Михайловскій ще кажъ, че длъжността на това управление не е само това, което единъ майсторъ може да извърши, но има и други работи, които нашитѣ хора, които правятъ мостове и кѣщи, не могатъ да ги направятъ. Послѣ тѣ иматъ работа и съ рудницитѣ. Могатъ да се намѣрятъ наши хора за да правятъ кѣщи, но за галереи нѣмами ни единъ майсторъ.

Стамболовъ: Говорило се е въ Коммисията за това Г-нъ Министръ каза, че имало единъ инженеринъ Българинъ въ Петербургъ, който би могълъ да дойде за 12000 фр. Г-да, отъ това виждами, че и Българитѣ искатъ много. Като человекътъ, за когото е думата, е повиканъ отъ тамъ, ако го махнемъ несправедливо, то това ще бѣде неумѣстно толкозъ повече, защото правителството се отнася съ преписка до тѣзи хора, които се повикватъ отъ вънъ. Ние трѣба да пазимъ да ненаправимъ нѣщо несправедливо.

Мин. Цанковъ: Съ Россия никога не правимъ писмено контрактъ за такива работи. Ако искате да го отхвърлимъ, можемъ да го отхвърлимъ, да доведемъ друго на мѣстото му и да му заплатимъ за двѣтъ години. И Наистина азъ като чухъ телеграфирахъ на нашенецътъ инженеринъ на име Бѣловъ, който бѣше напредъ въ Румелия, а сега е въ Петербургъ и който е съученикъ съ сегашний ни началникъ на строителното отдѣление.

Азъ го питахъ: съ какви условия можешъ да додешъ въ България като инженеръ? — азъ не казахъ като началникъ. — Но той ми отговори: „азъ

като Българинъ дохождамъ съ 12,000 фр. пжтни раз-
носки, квартира и още нѣкои др. работи.

Михайловски: Азъ не искахъ да остава ту-
ка една цифра, но само искахъ да освѣтля Събра-
нието по тази частъ; защото у насъ има майстори,
които могатъ да направятъ потребнитѣ здания. Г-да, у
насъ има майстори, които правятъ превъсходни църкви
и превъсходни мостове. Подъ управлението на единъ
началикъ тия майстори могатъ да работятъ всичко
това, което у насъ се изисква било за нови пжти-
ща било за мостове или здания. Нар. Събрание ако
е наклонно да приеме чужденци единъ или десети-
на, това е негова работа.

Баларевъ: Ние знаемъ, че приехми за по-
щенско-телеграфното отдѣление хора съ контрактъ,
но азъ мисля, че задълженията между тукашното и
Русското правителство има сила, колкото единъ кон-
трактъ. Ако е работата само за икономисването на
нѣколко хиляди франка, можемъ да умалимъ, но ще
ли бжде това политическо?

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание за
сегашний началникъ на отдѣленито по общигѣ згра-
ди 16,000 фр. заплата (Приема се.) Който не прие-
ма да си дигне ржката. (38 д. дигнаха, и 55 не-
дигнаха.) Ще каже, че нач. на това отдѣление, ще
получава и за напредъ 16,000 фр.

Докладчикъ: (Чете:) 1 старший архитектъ
споредъ проектъ 6900 фр. споредъ комисията
6000 фр.

Мин. Цанковъ: За началникътъ е исключи-
телна заплата и когато се свърши задължението спря-
мо него, тогава Нар. Събрание ще опредѣли редов-
на заплата както и всичкитѣ други заплати. За
друго нѣмамъ да забѣлжж.

Д-ръ Минчовичъ: За колко години?

Мин. Цанковъ: За двѣ години.

Михайловски: Този архитектъ единъ ли ще
е, или двама ще бжджтъ?

Мин. Цанковъ: 1 старший.

Предсѣдателъ: Давамъ на гласоподавание:
приема ли Нар. Събрание старший архитектъ да
приема 9600 фр. (Неприема.) Тогава остана 6000 фр.

Доклад: (Чете:) Двама младши архитекти спо-
редъ проектъ 5400 фр.; споредъ комисията 4000 фр.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание
двамата младши архитекти да получаватъ по 5400 фр.
(Неприема.) Който приема да си дигне ржката. (Ни-
кой.) Тогава остана по 4000 фр.

Докладчикъ: (Чете:) 1 началникъ на чър-
тението споредъ проектътъ 6000 фр. споредъ Ком-
мисията 4000 фр.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание да
приема нач. на чъртението 6000 фр. (Неприема.)
Остана 4000 фр.

Докладчикъ: (Чете:) Единъ младший техникъ
споредъ проекта 3600 фр. споредъ Коммисията 3000.
(Приема се 3000 фр.)

(Чете:) Единъ чъртежникъ споредъ проектътъ
3000 фр. споредъ комисията също.

Цеко Вълчовъ: Азъ предлагамъ 2000 фр.

Мин. Тишевъ: Той е помощникъ на начал-
ника на чъртението и това е най мжчната работа,
защото челоуѣкъ трѣба да стои по двѣ недѣли връзъ
една книга и да глѣда да не направи нѣкаква по-
грѣшка. Тука се работи съ циркуль и пергелъ. Кой-
то знае каква е работа, той не ще да предлага по-
малко отъ 3000 фр.

Предсѣдателъ: Има едно предложение спо-
редъ проектътъ, съ което е съгласна и Коммисията
3000 фр., а друго предложение има отъ Цека Въл-
човъ за 2000 фр.

Наумовъ: Азъ предлагамъ 2600 фр.

Цеко Вълчовъ Азъ си оттеглямъ своето
предложение.

Предсѣдателъ: Приема ли Народ. Събрание
единъ чъртежникъ съ 3000 фр. (Неприема.) Слѣдо-
вателно остана 2600 фр.

Докладчикъ (Чете:) Единъ дѣлопроизводи-
тель, споредъ проектътъ 5400 фр. споредъ Комми-
сията 3000 фр.

Мин. Тишевъ: Той се занимава само съ пред-
ложения, които се касаятъ до пжтища, казарми и т.
н. т. До сега на това мѣсто е билъ челоуѣкъ не-
специалистъ, за това се усѣща нужда да се избере
и по тая частъ единъ специалистъ, който разбира
отъ тѣхнически работи. Зарадъ туй министерството
тая година като заплатило 4000 фр.; за напредъ
трѣба да се увеличи заплата за да може да се
намѣри специаленъ челоуѣкъ.

Предсѣдателъ: Има двѣ предложения: при-
ема ли Нар. Събрание дѣлопроизводителътъ да по-
лучава 5400 фр. (Неприема.) Тогава остана второто
споредъ Коммисията т. е. 3000 фр., но като Г-нъ
Министръ даде обяснения трѣба да се зематъ въ
внимание.

Докладчикъ: Подиръ обясненията дадени отъ
Г-на Министра, Коммисията може да отстъпи отъ
своето предложение и предлага 4000 фр.

Предсѣд: (Къмъ докл.) Можете ли да гово-
рите въ лицето на цѣлата Коммисия?

Тодоровъ: Като оназъ година заплата е
била 4000 фр. и не се намѣри челоуѣкъ, който да
отговаря на тая длѣжностъ, то едвамъ ще се намѣ-
ри за въ бжджще, ако непокачимъ тая заплата; но
ако я смалимъ, то ще бжде по голѣма погрѣшка. За
това предлагамъ да остане поне 4000 фр.

Предсѣдателъ: Има едно предложение отъ
Коммисията да му се даде 3000 фр., а друго отъ

Г-на Тодорова 4000 фр. Приема ли Народ. Събрание 3000 (Неприема.) Остая послѣдното 4000 фр.

Докл. (Чете;) Единъ писаръ, който въ сжщото време ще служи като регистраторъ и архиваръ; споредъ проекта 1800 фр.; споредъ Комисията сжщо. (Приема се.)

(Чете;) Единъ разсилний; споредъ проекта и споредъ Комисията 720 фр.

Мин. Тишевъ: За другитѣ разсилни е определено по 600 фр., но тоя разсилний ще има работа при литографията, като е извѣстно, че единъ челоуѣкъ не може да върти машината. За това се предлага за него по голѣма заплата, защото въ сжщото време ще има работа и при машината.

Предсѣдателъ: Приема ли Народ. Събрание за разсилний, който ще бѣде въ сжщото време и помощникъ на литографа 720 фр. (Приема се)

Докладчикъ: Главното управление се свърши. Сега дохождатъ на редъ мѣстнитѣ управления.

(Чете;) Единъ началникъ на източното отдѣление и надзирателъ на желѣзницата Варна — Русчукъ; споредъ проектътъ 12,000 фр. споредъ Комисията 10,000 фр.

Мин. Цанковъ: Търси се вѣче едно лице, съ 12000 фр. заплата, но не се намира челоуѣкъ. Той има да разглѣжда пѣтищата въ източната частъ и да наглѣдва желѣзницата, за да не се развалятъ мостоветѣ и т. н. т.

Тодоровъ: Тѣй като се говори за надзирателъ на желѣзний пѣтъ и като до сега нѣма никакъвъ (Гласове: има.), вслѣдствие на което желѣзницата се намира безъ никакъвъ контролъ, то нужно е да се постави единъ надзирателъ: но азъ незнай да ли ще може той въ сжщото време да глѣда и пѣтищата, и желѣзницата, и локомотивитѣ, машинитѣ и т. н. т., които нѣматъ никакъвъ надзоръ. Хората искатъ отъ насъ обезпечение, а ние нѣмаме тамъ никакъвъ надзирателъ.

Мин. Тишевъ: Той ще има единъ помощникъ, а за желѣзницата, ако да бѣде особено лице, то ще стои много време безъ работа. Той ще наглѣдва всички учреждения въ източната частъ; по желѣзницата и пѣтищата, за които ще докладва въ централното управление. Ние още не сме стопани на тая желѣзница, но за полицейскитѣ дѣла трѣба да имаме надзоръ. Ако сега за сега и да нѣмаме тая желѣзница, ние имаме право да изискваме, щото тя да бѣде здрава.

Тодоровъ: Азъ мисля, че не трѣба да оставяме желѣзницата безъ надзирателъ, защото истината, че не е предадена още на държавата, но ще дойде день, въ който ще се предаде. Азъ напомнямъ на Г-на Министра, че трѣба да се намѣри за надзирателъ едно способно лице, комуто да се плаща една

частъ отъ Компанията.

Предсѣдателъ: Мисли ли се Нар. Събрание достатъчно освѣтлено за тозъ въпросъ? (Мисли.) Тогава приема ли Народ. Събрание за нач. на източната частъ, който ще бѣде и надзирателъ на Варненско-Русчукската желѣзница 12,000 фр. (Неприема.) Остая 10,000 фр.

Единъ гласъ Като има единъ директоръ на едно училище 6000 фр. защо да не стига на тогоява 8000 фр.

Предсѣдателъ: Сиречъ има двѣ предложени: 10,000 франка и 8000 фр. Който неприема 10,000 фр. да си дигне ржката. (Отъ 70 гласа 44 неприематъ.) Слѣдователно остая 8000 фр.

Докл. (Чете: Единъ началникъ на западното отдѣление по строителната частъ споредъ проектътъ 9600 фр.; споредъ Комисията 8000 фр.

Тодоровъ: Началникътъ на западното отдѣление нѣма да глѣда желѣзница, за това нему стигатъ 6000 фр. достатъчни.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание 9600 фр. (Неприема.) Остая предложението на Комисията 8000 фран. (Не се приема.) Слѣдователно 6000 фр. (Приема се.)

Докл. (Чете;) Двама писмоводители при нач. на отдѣленията; споредъ проектътъ 2400 фр.; споредъ Комисията сжщо.

Никола Тошовъ: Азъ предлагамъ 2000 франка.

Предсѣдателъ: Приема ли Народ. Събрание за двамата писмоводители по 2400 франка? (Приема се.)

Докладчикъ: (Чете.) Канцелярски разноси за двѣтѣ отдѣления по 1200 фр. (Приема се.)

Мин. Тишевъ: Може би ще се види много тазъ сума за едно отдѣление, но тѣхния материалъ е много по-скѣпъ отъ колкото за другитѣ канцеларии, защото не работятъ на проста книга и за това именно е нужно поне по 100 фр. на мѣсяцъ.

(Гласове: Това се вѣче прие.)

Докладчикъ: (Чете) 4-ма участкови техници споредъ проектътъ по 4800 фр., споредъ Комисията сжщо.

Мин. Тишевъ: Както е извѣстно до сега имаше всяка губерния по единъ губернский техникъ; тия сега се упраздняватъ и намѣсто тѣхъ ще има по двама помощници на всѣки началникъ; защото началника не може да ходи на всѣко мѣсто, а работи се повече лѣтно време, зимно време не може да се работи.

Грънчаровъ: Азъ предлагамъ за всѣкого по 3600 франка.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание 4-ма участкови техници по 4800 фр.? (Неприема.)

Остая послѣдното предложение на Г-на Грънчарова по 3600 фр.

Докладчикъ: (Чете.) Пътни разноси на 4 участкови техники по 1400 фр. и споредъ проекта и споредъ Комисията.

Мин. Тишевъ: До сега като сж ходили техниците по вѣнъ, земали сж пари по командировки; но понеже тѣ постоянно сж въ ходение и расхождение, за това по-добрѣ е, да имъ се даде отдѣлно по 1400 фр., за да си купятъ конѣ и да ги хранятъ.

Тодоровъ: Тѣхната длъжностъ е да ходятъ по пѣтищата, за да нагѣждатъ работитѣ? (Мин. да)

Грънчаровъ: Въ Дубн. Окр. на селянитѣ сж казали, че трѣба да се искаратъ камени за нови пѣтища, но до сега не е дошелъ още ни единъ техникъ, за да направи предписание.

Лазаръ Дуковъ: Казва се тука, че тѣ щѣли да си купятъ конѣ. Когато ходяха по напредъ по нашитѣ мѣста, ние имъ давахми конѣ и повозки; но при всичко това незная, да ли сж изработили миналата година нови шоссета. За това менѣ ми се струва излишно, да имъ давама такава сума на разположение.

Мин. Цанковъ: Ако не е работилъ нѣкой чиновникъ, то не е кривъ чиновникътъ, кривъ е началникътъ му. Чиновникътъ трѣба да работи, когато началника го накара да работи. Споредъ устройството, което бѣше дадено на предишнитѣ губернии, единъ такъвъ техникъ е стоялъ при губернатора, и когато той му е казвалъ да ходи да работи, тогава е излизалъ.

Еремия Гешовъ: Азъ незная ходили ли сж техникитѣ по своитѣ дѣла, или не сж ходили, но зная това, че нашата община е поправила пѣтищата, когато е дошелъ стражаръ отъ полицията, безъ да познавама инженери. За това предлагамъ да имъ се недава отъ 1,000 фр. на горѣ.

Мин. Цанковъ: Пѣтищата се исправятъ въ 10 или 15 дена всякадѣ въ онова време, когато селенитѣ сж свободни отъ полски работи. Презъ работно време нѣма да се каратъ хората, да се правятъ пѣтищата. Друго нѣщо е, ако би мостоветѣ да се развалятъ; тѣ трѣба да се направятъ колкото е възможно по-скоро. До сега сж били само 5 такива инженери, които неможяха да дойдатъ въ всяко мѣсто на Княжеството.

Тодоровъ: Мнозина говорятъ, да ли сж работили тѣзи хора, или не сж работили. Азъ ще кажа, че бѣше назначено време за работение на пѣтищата презъ Октомврий и Ноемврий, а именно тогава когато селянитѣ немогжтъ да работятъ на полето. Работило се е и тазѣ пролѣтъ на пѣтищата. Впрочемъ ще кажа, че тѣзи хора сж необходимо

нуждни, защото кой ще надзирава, да ли сж пѣтищата въ редовностъ направени или не? Тѣзи хора сж благодарение на страната и ние неможемъ да бждемъ безъ тѣхъ. Колкото за това дѣто каза Г-нъ Дуковъ, че е хранилъ конѣтѣ на инженеритѣ отъ това да не се бои за бждше; защото зарадъ туй имъ се полата заплата по 1400 фр. за конѣ да си купуватъ и да си ги хранятъ. Ако не оставимъ тая сума, то не ще имама пѣтища.

Предсѣдателъ: Азъ мисля, че Нар. Събрание е доста освѣтлено върху тозѣ въпросъ. (Гласове: изчерпано е.)

Баларевъ: Да ли сж нуждни или не тия техники, ще кажа, че зная, че сж нуждни, но да имъ се даджтъ по 1400 фр. когато работятъ само въ лѣтно време, то ми се види много и азъ мисля, че по 1200 фр. имъ сж доста.

Каракашовъ: Споредъ мене нека похарчимъ още по-вече, но съ оправдателни документи. Г-да, не дѣйте ги ограничава, въ това отношение да не правимъ икономия.

Лазаръ Дуковъ: Ние нѣмама много пѣтища, зарадъ туй незная, защо полагама толкова много фр., когато работата е малко.

Предсѣдателъ: Сега какъ приема Народното Събрание тѣзи пътн разноси; веднажъ за винаги ли да имъ се даджтъ, или съ оправдателенъ документъ? Най-напредъ ще се гласоподава предложението на Г-на Министра което гласи: да имъ се дава веднажъ за година по 1400 фр. приема ли се така? (Не се приема.) Има още едно предложение; да имъ се неплаща годишно да имъ се искатъ оправдателни документи. (Не се приема.) Тогава приема ли се сумата предложена отъ Г-на Баларева т. е. 1200 фр. (Приема се.)

Докладчикъ: (Чете.) Канцелярски за 4-ма участкови техники, споредъ проектътъ по 450 фр., споредъ комисията сжщо. (Приема се.)

(Чете.) 21 окръжни пътн майстори, споредъ проекта и комисията по 1440 фр. (Приема се.)

(Чете.) За пътн разноси на 21 майстори по 360 фр. (Приема се.)

(Чете.) За технически инструменти и тѣхнитѣ поправки 150,000 фр., споредъ комисията сжщо.

Мин. Тишевъ: На края на миналата година е било станало распоряжение, щото на губерискитѣ техники отъ всѣка губерния се е отпуснала известна сума, за да се направятъ разни инструменти; послѣ чукове, мотики и пр., които да се даджтъ на селянитѣ, когато сж по пѣтищата, защото на много мѣста нѣма доста такива орджия. Освѣнъ това Министерството намѣри за нужно да се зематъ 4 или 5 валяка, защото безъ да се премачка земята, може да се разнесе земята и пясъка на всички страни и

пятищата ще се повредят. Такива две машини ще се заречат във Виена, които струват по вече от 4000 фр. Освен това има разни поправки на пътищата, които са наченати и ще се доправят.

Лазарь Дуковъ: Искамъ да попитамъ за тези събива, кой ще ги прави? Да ли трябва да се погрижатъ за тях пътните инженери или окр. съвети? Защото във Варна видяхъ единъ случай, когато техните пазариха такива събива по 4 фр., безъ да се публикува и безъ да могат и други да конкуриратъ, и други поствъ заявиха, че ще ги направятъ по 8 гроша. Зарадъ туй желателно е да се публикува, когато ставатъ такива нѣща.

Мин. Тишевъ: Това е вече заповѣдано, че никой инженеръ не може да купи нищо безъ лицензия, и единъ членъ отъ окр. съвети е натоваренъ съ това да надзирава пътищата на окръга. Ако е станало във Варна такава нѣща, то има да споменъ, че това не е дошло до знание на Министерството. (Гласове: да се испита!)

Еремия Гешовъ: Когато се споменуватъ толкова хиляди фр., азъ желая да знамъ, какъ ще идатъ тези разноси?

Председателъ: Да слушайте тогава, когато г-нъ Министръ даваше обяснения. Тези сумми са за машините, които трябва да се заречатъ. Освен това има за поправяне нѣкои мостове.

Мин. Цанковъ: Въ обясненията е представено: за инструменти 38,000 фр., а другите са за поправки. Колко са нужни, азъ не разбирамъ това, но инженерите по добръ разбиратъ.

Каракашовъ: Азъ имамъ да кажа само това: нека да бъде тая сума, но само да се тури подъ единъ контролъ.

Мин. Тишевъ: Това е само единъ кредитъ.

Каракашовъ: Колкото за Варненската работа, желателно е да се испита и да се накажатъ злоупотребителите.

Тодоровъ: Относително до кредитътъ нѣма какво да кажа, защото това е твърдѣ удобно, както е удобно да се набавятъ и валиците. Нека знае г-нъ Еремия Гешовъ, че по свѣта така се правятъ пътищата. Има инженери, които по добръ разбиратъ тези работи отъ насъ. Освен това азъ мисля, че не трябва отъ Виена да се заречатъ тези валици, защото и въ Букурещъ има една много добра таква фабрика. Колкото за дадените инструменти, азъ си дадохъ много пъти мнѣнието на бившето Министерство, и позволено ми е и тука да повторя, че е излишно да се правятъ чукове и лопати на правителствени разноси, защото всѣкой може да земе своята лопата, за да отиде да работи на пътя; но ако направимъ много правителствени инструменти, те ще се изгубятъ. Ако работятъ 500

души селяни, кой ще може да преглѣдва на всѣкого орджето? Заради това нужно е да се купятъ само разриви или валици и да се направятъ мостове за тези пари.

Мин. Тишевъ: Тези расходи са направени по контрактъ и работата е свършена и предадена на окр. съвети. Сега трябва да ги платимъ.

Каракашовъ: Тогава може да стане контролъ за Варненската работа, когато парите още не са дадени.

Председъ: Азъ мисля да се не простираме по вече върху този предметъ.

Лазарь Дуковъ: Само две думи имамъ да кажа. Азъ казахъ, че наистина във Варна е станало такава нѣща и хората се караха доста време, но да ли можиха да исправятъ това, и не знамъ да ли е свършено или не.

Председателъ: Приема ли Народното Събрание да се отпуснатъ като кредитъ за технически инструменти и поправки 150,000 фр.? (Приема се.) Който не приема да си дигне ръката. (Никой не дигна.)

Еремия Гешовъ: Искамъ да попитамъ г-на Министра на вътрѣшните дѣла да каже, какъ ще става съ правянето на пътищата въ бъдеще. Когато ставатъ насипвания на пътищата, това е за насъ трудно, защото населението тогава остава безъ волове, съ които возятъ камикъ. Ако е възможно да се раздѣлятъ пътищата; но жителите трябва всѣки да си насипе своите пъти, а не сиромасите отъ селата да се зематъ да насипватъ.

Председателъ: Зима се въ внимание.

Мин. Цанковъ: За тия работи ще се направи законъ, който ще мине презъ Народното Събрание.

Докладъ С. Илиевъ: (Чете.) Поправка на шосета и мостове, да се отпусне кредитъ 500,000 франка.

Райчо Поповъ: Азъ искамъ да попитамъ г-на Министра, кога и какъ ще се правятъ нови мостове и шосета? Въ Севлиево окръгъ цѣла една година се е работило, да поправятъ единъ каналъ, който е билъ да пресѣче вода отъ града. Единъ инженеринъ е затруднявалъ населението до толкова, щото даже и съ войници са ги карали на работа. Направили са 686,000 гонлука. Азъ не знамъ, да ли селяните са задължени за тази работа и ще ли имъ се даватъ тези пари или не? И за напредъ ако правятъ такива нови пътища, азъ не знамъ какъ ще може населението да ги прави.

Тодоровъ: Азъ ще помоля г-на Министра на вътрѣшните дѣла да ми каже, ще ли отпусне кредитъ между другите мостове, и за единъ

динъ мостъ между Елена и Габрово, който е отъ твърдъ голъма важностъ и ако не се даде кредитъ, тогава населението само ще си го направи.

Мин. Тишевъ: Това е земено въ внимание.

Михайловский: Азъ предлагамъ, да се глѣда, дѣ ще е най много нужно.

Предсѣдателъ: Министерството ще земе да помисли, дѣ е по нужно.

Минко Радославовъ: Моста, който напомня г-нъ Тодоровъ, той е нуженъ за Еленчани. (Гласове: Истерпано е!) И за Кесарово той е нуженъ.

Тодоровъ: Той е главенъ пътъ между Тракия отъ Русчукъ до Едрине.

Предсѣдателъ: Приема ли Народ. Събрание кредитъ за поправление вѣтхи шоссета и нови мостове 500,000 фр.? (приема се.)

Свещ. Радевъ: Да се земе въ внимание и мостътъ на рѣка Камчия при Ново село.

Мин. Тишевъ: За тия мостове има толкова прошения, така щото 1 мил. не би стигналъ, ако да се направятъ изведнажъ всички.

Докл.: Нови шоссета съ натурална повиностъ 230.000 франка.

Мин. Тишевъ: Както е извѣстно, пътя между Бѣла и Плѣвенъ не е свършенъ, и послѣ отъ Ловечъ прави се пътъ презъ Севлиево и Търново, който ще бѣде по близу до Столица. Пътътъ ще излѣзе на Ябланица. За тие двата пъти се предлага 230,000 фр. Това е само кредитъ, а колкото се похарчи, то е съ оправдателни документи.

Каракашовъ: Желателно е, тѣзи нѣща да се правятъ съ наддавание въ антрепризъ.

Предсѣдателъ: Тука е натурална повиностъ.

Райчо Поповъ: Колкото за шоссето отъ Ловечъ на Ябланица, това е трудно да се направи сега; защото отъ една страна е Балканъ, а отъ друга страна има шоссета презъ Плѣвенъ, съ което могатъ да се служатъ; но по добръ е, да се направи ново шоссе отъ Севлиево до Свищовъ; защото тамъ нѣма никакво шоссе.

Предсѣдателъ: Зима се въ внимание. Азъ мисля, че Събранието се освѣтли, и заради туй давамъ на гласоподавание. За новитѣ шоссета съ натурална повиностъ приема ли Народното Събрание кредитъ 230,000 фр.? (приема се.) Който не приема да си дигне ржката. (Менпество.)

Мин. Тишевъ: Отъ много мѣста има прошения, за да се направятъ нови шоссета; именно отъ Рахово, отъ Враца, а въобще изражава се желание да се присѣдинятъ Ломъ-Паланка по близо съ столицата. Тия пътища да се направятъ трѣба изучаване. А всѣки отъ насъ знае, какъ сж станали изучавания въ турско време. Трѣба инженеритѣ, които издирватъ и измѣрватъ околността, да видятъ,

дѣка е високо, а дѣка е низко; освѣнтъ това трѣбать помощници и т. п. За издирването на новото шоссе презъ Вратца за Столицата тури се въ бюджета 27,000 фр.

Докл.: (Чете.) Производство за изучаване нови шоссета 27,000 фр. (приема се.)

(Чете.) Пособие или помагание на общинитѣ за общинскитѣ пѣтища и мостове 500,000 фр.

Мин. Тишевъ: Онзи мостъ, за който пита г-нъ Тодоровъ, ще струва 13,000 фр., а послѣ има и много други прошения, отъ които ни едно не може да се удовлетвори съ по малко отъ 6000 фр.

Предсѣдателъ: Приема ли Народното Събрание за помагание на общинитѣ да се отпусне 500,000 фр.? (приема се.)

Докл.: За поправление общински здания въ окржзитѣ 50.000 фр. (приема се.)

За направа на нови общински здания 528.836 франка.

Мин. Тишевъ: Именно предлагамъ поне въ Русчукъ да се направи правителственъ конакъ, защото бившии е изгорѣлъ. Заради него да се отпусне 146,000 фр. За тюрми въ Варна 10,300 фр., за тюрми въ Османъ-Пазаръ 29,600 франка и други има.

Михайловский: Азъ бѣхъ помѣналъ тука, че (тъ Военното Министерство да ни се укажатъ нѣкои работи, защото Османъ-Пазаръ не е центръ на гражданското управление, то ще да е положителна точка на войската, а не Ески-Джумая. Тамъ ще трѣбать и казарми и затвори. Колкото за Русчукскитѣ конакъ и Варненски тюрми, ми се видѣ много суммата. Окржзитѣ могатъ да помагатъ на тѣзи общественни здания.

Предсѣдателъ: Приема ли Народ. Събрание да се отпуснатъ 528,836 фр.?

Стамболовъ: Азъ предлагамъ 300,000 фр.

Предсѣдателъ: Приема ли се 528,836 фр.? (Не приема се.) Слѣдователно останува 300,000 франка.

Доклад. (Чете.) За направа на Княжеския дворецъ 400,000 фр.

Мин. Цанковъ: Това не е направа но „доправа“, защото Народното Събрание трѣба да знае, че Негово Височество трѣба да се жени. Трѣба помѣщение; палатътъ е съвсѣмъ малъкъ. Заради туй, нѣкои здания още да се придадатъ, и трѣба да се направи тѣй зданието както трѣба. Нар. Събрание да го рѣши; а когато се направи новъ палатъ, тогазъ сегашний ще остане за Министерството. (Съгласно.)

Предсѣдателъ: Приема ли Народ. Събрание да се отпусне за доправяние на Княжеския палатъ 400,000 фр.? (приема се.)

Докл.: За поправка въ Столицата 200,000 фр., споредъ комисията нищо да се не дава.

Михайловский: Комисията поиска свѣдения и се научи, че трѣба да се направятъ улици и пириси на града, за да се събира вода и т. н.; но такава работа не трѣба да става отъ Княжеството. Всѣкий градъ трѣба да се грижи, да си поправи улицитѣ. Всѣки градъ си намѣрва за себе приходи и се грижи за чистотата на града. Азъ не мисля, че е праведно, отъ общитѣ сумми на Княжеството ние да направимъ улицитѣ на София и да имъ направимъ водостокитѣ. Ако е тука Столица, то можемъ да намѣримъ, че сж цѣнитѣ за 100% по голѣми, отъ колкото въ други градове. Една къща, която преди е стояла 5 пола, стои сега 50 пола и съ време още ще се увеличи.

Мин. Цанковъ: Г-нъ Михайловский говори нѣщо, за което не се иска кредитъ; но г-нъ Михайловский онзи день, когато се разисквалъ за кредитъ за училището въ Търново, можеше да каже, че всѣки градъ нека да си направи свое училище; но това не е направилъ. А сега като се предлага нѣкоя сума за столицата, не предлага се за фенери, но Столицата трѣба да се въздигне за честъта на народа и трѣба улицитѣ да не бждатъ, каквито сж въ Свищовъ и въ Търново, но да бждатъ по хубави. Ако оставимъ на Софиенцитѣ, да направятъ тѣзи работи, това не е възможно. Зарадъ туй трѣба да помогне цѣлъ народъ и не трѣба да се каже, че ние сме егоисти и че само за себѣ си глѣдами.

Стамболовъ: Менѣ се струва, че всѣка столица има свой бюджетъ, както на пр. Букурещъ има 2,000.000 фр., и тя може да направи свой бюджетъ, защото има кирии по скжпи, цѣнитѣ на хранитѣ сж по скжпи и т. н. Колкото за София, има свои бани и има въ околията 200,000 дюлюми земя. Зарадъ туй азъ мисля, на София да не се отстъпи нищо, и ако се отстъпи, тогава трѣба да се отстъпи за Русчукско и за друго нѣкое мѣсто. Ако България има хубави градове, тогава това е за честъта на цѣлъ народъ; ако пакъ само единъ градъ да бжде хубавъ и други не, тогава пакъ нѣма честъ.

Мин. Цанковъ: Ние не говоримъ тука за София, но говоримъ за Столицата на Българското Княжество, а въ всѣка една столица непременно отъ правителственната касса се отпуска помощъ да се украси столицата. Това е станало въ всичкий свѣтъ, и азъ моля ония г-да, които сж противни, да прочетатъ малко, какъ сж се основавали до сега столицитѣ; а тогава ще видятъ, че непременно трѣба да се помогне на тѣхъ, и да се украсятъ както трѣба.

Михайловский: Който е билъ въ Цариградъ,

той знае, че Султанътъ е украсилъ всичкитѣ брѣгове, направилъ красни палати и казарми, а съспалъ е при това всичко царство.

Мин. Цанковъ: Когато говоримъ, трѣба да внимаваме, какво говоримъ. Г-нъ Михайловский казва, че Султанътъ правилъ хубави казарми; но казармитѣ не сж столица и корабитѣ не сж столица. Султанътъ не е направилъ нищо за своята столица. Напротивъ Султанитѣ не сж давали нито една пара за улущението на Цариградъ. (Гласове: Исчерпано е!)

Предсѣдателъ: Който счита, че въпросътъ е исчерпанъ, да си дигне ржката. (Вншгласие.)

Тодоровъ: Имамъ да предложж едно ново предложение. (Гласове: Исчерпано е!)

Предсѣдателъ: Народ. Събрание отпуца ли помощъ за поправяние на улицитѣ въ столицата 200,000 фр.

Грънчаровъ: Една малка сума може да се тури по крайнѣи мѣрѣ, тогава предлагамъ 50,000 франка.

Тодоровъ: Искатъ да говори. (Гласове: Исчерпано е!) (Шумъ, немиръ.) Ако искатъ Софианци да имъ направимъ градътъ, и не могатъ да го направятъ, то виждаме всинца, че София не прилича на градъ за столица.

Предсѣдателъ: Послѣ можете да направите предложение.

Тодоровъ: Предлагамъ да се даде една сума за обзаведѣние.

Предсѣдателъ: Има 2 предложения, 1 за поправяние на столицата да се помогне отъ тоя кредитъ 200,000 франка. Има друго предложение 50,000 фр.

Предсѣдателъ: Приема ли Народ. Събрание да се отпуснатъ 200,000 фр.? (Не приема.) Приема ли се 50,000 фр. да се отпуснатъ? Има ли 5 души да подкрѣпятъ?

Доклад.: Понапредъ се рѣши, че промѣнение на нѣкое предложение освѣнѣ проекта и освѣнѣ предложението на комисията, не изисква подкрѣпление.

Михайловский: Това е минало.

Предсѣдателъ: Приема ли Народ. Събрание 50,000 франка за украшение на столицата? (приема се.)

Мин. Тишевъ: Както е извѣстно г-да, въ време на войната за освобождението раниха се доста лица отъ нашитѣ Българи. Императорский комисаръ бѣше имъ опредѣлилъ по 10 копейки на день. До 1-й Януарий добивали сж тѣзи пари, но защото за тѣзи година нѣмаше кредитъ, заради това се е спрѣло даването. Азъ не знамъ, на кои лица сж се е давало, защото още не сж се давали смѣтки.

Освѣтъ това има законопроектъ отъ сегашното Народно Събрание за опълченцитѣ, на които да се дава по 300 фр. Ако не се отпусне кредитъ, тогава Министерството не може да направи за тѣхъ нѣщо.

Председателъ: Ако има нѣкой да предложи, колко хиляди франка да се отпусне кредитъ.

Недѣлковичъ: За сега предлагамъ 50,000 франка; а въ втората сесия пакъ може да се отпусне.

Мин. Цанковъ: Князь Дондуковъ бѣше казалъ, че на ония опълченци, които сж осакатени и лѣжатъ, да се дава по 10 копейки на день. Менѣ се чини, че и за тѣхъ трѣба да се иска кредитъ, ако искаме да имъ даваме тѣзи 10 копейки.

Стамболовъ: Щомъ има предвидено въ закона, че на раненитѣ опълченци ще се дава пенсия, тогава нѣма нужда да се даватъ 10 копейки на день. Знае ли г-нъ Министръ, колко ги има такива?

Мин. Тишевъ: Казначействата сж давали пари, а до сега още не сж дошли смѣткитѣ. Ако се отпусне кредитъ, тогава до 1 Мартъ може да стигнатъ 10,000 фр.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание по предложение на г-на Недѣлковича да се отпусне 50,000 фр. на пенсии за ранени и сакати въ време на войната? (приема се.) Мисля, че сега е свършено.

Михайловскій: (Отъ трибуната.) Г-да, на мнозина отъ васъ сж извѣстни времената, когато нашето име не бѣше извѣстно на никого освѣтъ на сами насъ. Нѣкои отъ нашитѣ се срамуваха да се наричатъ Българи и крияха си името. Възраждането на България се захвана отъ година 1832 отъ тогава се освободиха Сърбия, Гърция и Румуния, и отъ тогава се е начело постоянното развиване на нашия народъ и на народното чувство у насъ. Още въ Цариградъ не се познавахми, че сме Българи и тамъ минавахми за Уруми. Нашитѣ братия въ Сърбия и Румуния ставаха Власи и Сърби. Има жалостни примѣри въ нашата история въ това отношение. Онѣзи, които влѣзоха между Гърцитѣ изгубиха националността си. Това време бѣше скърбно за нашия народъ. За да се достигне днешното положение, г-да! работили сж много отчаянно и съ голѣмъ трудъ; работили сж сами Българитѣ и нѣкои чужденци сж работили за насъ. Първи пѣтници въ България бѣха Французитѣ въ година 1837 и 38; подиръ тѣхъ дойдоха Руситѣ на 1842 и 44 год.; подиръ Нѣмцитѣ и други народи, и тия хора съ своитѣ списания явиха на Европа, че сж открили новъ народъ и че тука не живѣятъ само Турци и Гърци, но че има народъ съ особенъ языкъ и осо-

бени обичаи. Между първитѣ сж безсмъртни Вепелинъ, който запозна неофициална Русия съ насъ; рускиятъ народъ още не ни е познавалъ. Слѣдъ него дойдоха Ами Буе, Шафарикъ Григоровичъ и проч. Разшири се извѣстие за насъ, особито между другитѣ Славяни; а въ центра на Турската империя има единъ Французинъ, който 30 години какъ поборствува за нашитѣ подвиги, когато ние въ Цариградъ още нѣмахми име. Той е захваналъ отъ година 1848 да работи, а днесъ има вѣче 32 години, отъ какъ пише и издава вѣстникъ, и никога не се е отклонилъ отъ пѣтя да защищава българскій народъ. Гоненията, страданията и църковния въпросъ, които изнесоха на пѣщи политическитѣ въпроси, възбуждаваха народа, развѣлнуваха духоветѣ и ни приготвяваха за освобождение. Този църковния въпросъ се подкрѣпи именно отъ издателя на „Courrier d'Orient“. Презъ 20 години препирахми се съ гърцкото духовенство и свички обяснения и защиты станаха презъ този вѣстникъ; така щото можемъ съ пълно право да кажемъ, че редакторътъ му бѣше 30 години служилъ успѣшно за нашитѣ интереси. Г-да! Ние трѣба да сме благодарни къмъ всички, които сж помогнали на нашия народъ, както що сме благодарни и на тѣзи, които проливаха кръвъ за насъ, именно на нашия Освободител и на неговитѣ безсмъртни герои, както и на другитѣ чужденци, които подъ защита на своето правителство можеха да кажатъ или да пишатъ една добра дума за насъ и да ни защищава. Между тѣхъ има даже и такъвѣ хора, които жъртуваха живота си. Преди 3 години този редакторъ се нападна отъ разбойници Гърци една вечеръ срѣдъ Цариградъ съ намѣрение да го убиятъ. Това бѣше именно заради туй, защото вѣстникътъ защищаваше правдинитѣ на българскій народъ. Азъ мисля, че благоразумността и признателността иска, да се явимъ щедри и благодарни къмъ такъвѣ човѣкъ. Заради туй азъ предлагамъ, да стане едно възнаграждение къмъ г-на Jean Pietri, азъ не казвамъ да му туримъ нѣкоя заплата, еднажъ за винаги една награда и да му поблагодаримъ за 32 годишниятъ му трудъ. Този човѣкъ не е самичекъ, има една жена и едно момиче, и азъ предлагамъ на ваше одобрение 25,000 фр. да се дадатъ на неговата дъщеря, когато ще се ожени. Това ще бѣде едно възнаграждение за човѣкъ, който се е трудилъ толкова за насъ. (Гласове: Съгласно!)

Председателъ: Мисли ли Нар. Събрание, че е освѣтлено да се произнесе? (Мисли.) Приема ли Народното Събрание да се даде еднажъ за винаги едно възнаграждение на г-на Jean Pietri съ 25,000 фр.? (приема се.) Който не приема да си дигне ржката. (Никой.)

Сега ако желае Народното Събрание може да

се четат цѣлитѣ цифри на бюджетътъ.

Грънчаровъ: Преди да се пристъпи къмъ това, азъ ще предложъ, една малка поправка да направимъ. Въ всичкитѣ Министерства приехми началницитѣ за 6000 франка, само въ Министерството на правосъдието, което бѣше най първо на редъ, остана 5000 франка. Азъ предлагамъ да приемемъ тѣзи поправка и да стане 6000 фр. и за тѣзи началници, както и за другитѣ.

Предсѣдатель: Приема ли Народ. Събрание да остане 6000 фр.? (приема се.)

Докл. Анневъ: Слѣдъ поправкитѣ на Нар. Събрание, има бюджетътъ слѣдующитѣ цифри:

Министерството на външнитѣ работи	671.200
На просвѣщението	1,372.120
Министерство на правосъдието	1,404.200
Финанситѣ	3,697.400
Военно Министерство	10,750.000
Вжтрѣшни дѣла	8,660.367
	фр. 26,555.287

Прилага се:

За Jean Pietri още 25.000

фр. 26,580.287

За началницитѣ при Министерство на правосъдието 3000

Расходъ всичко. фр. 26,583.287

Доходъ " 23,114.500

Дефицитъ " фр. 3,468.787

Предсѣдатель: Вие гласувахте всички тѣзи сумми подробно, сега останува исцѣло да се гласоподава. Приема ли Народното Събрание бюджетътъ исцѣло 26,583.287 франка? (приема се.) Който не приема да си дигне ржката. (Никой.) Г-нъ докладчикъ на комисията казва, че може да се е побъркала нѣкоя сума отъ 10,000 или 1000 фр. Приема ли се поправка та, ако е станала грѣшка? (приема се.)

Ще се съберемъ утрѣ въ 8 часа предъ пладнѣ. Засѣданието се закрива.

(Конецъ въ 3 часа послѣ пладнѣ.)

Предсѣдатель: **П. Р. Славейковъ.**

Подпредсѣдатели { **Д-ръ И. Брадель.**
Н. Суннаровъ.

Секретари { **Ив. Даневъ**
Хр. Баларевъ
В. П. Золотовъ
К. Коевъ.
Р. Каролевъ
А. Храновъ
Т. Станчовъ
Х. Грънчаровъ

Управитель на стенографическото бюро **А. Безеншекъ.**